28 številka. Maribor, dne 7. aprila 1916. Letnik VIII.

Naročnina listu: —
Celo leto . . K 10·—
Pol leta . . . „ 5·—
Četrt leta . . . „ 2·50
Mesečno. . . . „ 1·—
Zunaj Avstrije: ——
Celo leto . . . „ 15·—
Posamezne številke
— 10 vinarjev. —

# STRAŽA

Inserati ali oznanila se računajo po 12 vin. od 6 redne petitvrste: pri večkratnih oznanilih velik — popust. —
„Straža“ izhaja v ponedeljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

# Istrski deželni glavar odstopil.

Uspehi na Doberdobu. — Laški vojni minister odstopil. — Nova prebiranja na Laškem. — Meje med Avstrijo in Bolgarijo. — Pred Verdunom Nemci zavzeli vas Haucourt. — Čez Nizozemsko Nemcem za hrbet. — Nemški vojni cilji.

## Nemški vojni cilji.

Državni kancelar Bethmann-Hollweg je dne 5. aprila v nemškem državnem zboru zopet govoril o vprašanjih, ki sedaj zanimajo cel svet: o nemških vojnih ciljih, o poljskem in belgijskem vprašanju.

O vojnem cilju nemške države se je izrazil državni kancelar splošno: Trdna, močna Nemčija, da ne bo nihče več prišel v skušnjavo, da bi jo skušal uničiti. Gotovo se čuje ta vojni cilj mnogo bolj mirovnemu razpoloženju naklonjen in kljub svoji splošnosti bolj konkreten, nego vojni cilj, ki ga razglašata Asquith in Sasonov: uničenje pruskega militarizma.

Senzacionelno je, kar je Bethmann-Hollweg povedal o poljskem vprašanju. Nemčija in Avstrija bosta rešili poljsko vprašanje. Zgodovina po takih sunkih ne pozna statusa quo ante. Onemogočeno mora biti, da bi še Rusija kedaj ob nezavarovani pruski meji zbrala svoje armade, da bi še kedaj ozemlje ob Visli s francoskim denarjem pripravila za vpade v Nemčijo.

To se pravi: Rusija Poljske ne dobi več nazaj. Poljsko vprašanje se bo rešilo brez Rusije, razrešili ga bosta Avstrija in Nemčija — kako, ali vstane samostojna Poljska, ali od obeh držav odvisna Poljska, ali pa se Poljska med obe državi razdeli, tega Bethmann-Hollweg še niti namignil ni.

Besede Bethmann-Hollwega o poljskem vprašanju bodo hudo zadele Rusijo, kajti tako more govoriti le državni kancelar, ki je prepričan, da je boj z Rusijo že opravljen in da je za Ruse izključeno, pridobiti si še novih uspehov na bojnem polju.

Druga senzacionalnost so kancelarjeve besede o belgijskem vprašanju. Belgija bo po vojski nova Belgija. Nemčiji se bodo morale dati vse garancije, da Belgija ne postane francosko-angleški vazal, in vojaška ter gospodarska predutrdba proti Nemčiji. Belgija bo tudi morala dati zagotovila, da ne bo polatinila vlamskega narodnega plemena, temveč mu varovala jezik in običaje. Hočemo biti sosedi, ki delajo za skupno korist, ne pa ki bi nas radi zadavili, je rekel Bethmann-Hollweg.

Iz teh besed razberemo, da Nemčija načeloma pripušča samostojnost Belgije, a da zahteva od nje le garancije, ki so za njeno sigurnost potrebne. Obenem hoče ojačiti v Belgiji Vlamce, torej oni element, o katerem pričakuje, da bo ostal Nemčiji stalno naklonjen.

O zasedenih francoskih okrajih, o balkanskem in orientalskem vprašanju se državni kancelar tokrat ni izjavil, tem jasneje je orisal svoje stališče napram Belgiji in Poljski.

Besede o Belgiji pomenijo na vsak način razbremenitev svetovnega zapletljaja. Kako pa bodo učinkovale besede glede Poljske na rusko vlado in javnost, bomo kmalu izvedeli. Sklepamo pa iz kancelarjevih besed, da se v informiranih krogih Rusije ne smatra več za tako nevarne, kakor bi se znalo soditi po onih milijonih, ki so baje zbrani za sedanjo rusko fronto. In ta sodba je pomirjevalna ter nam kaže, da je pot do miru vedno bolj prosta ovir.

* * *

## Govor nemškega kancelarja.

V sledečem posnamemo važnejša mesta iz govora državnega kancelarja Bethmann-Hollwega v seji nemškega državnega zbora dne 5. aprila.

**Položaj na bojiščih.**

Gospoda moja! Ko sem pred četrtletjem govoril pred vami, sem se potrudil, da bi vam na podlagi treznih dejstev podal sliko o vojaškem položaju. Uspehi so opravičili zaupanje, s katerim sem tedaj govoril. Dardanelsko podjetje se je nehalo s fiaskom; po zmagoviti vojski v Srbiji, v kateri si je na naši in avstrijski strani bolgarska armada priborila nesmrtno slavo, je tudi Črnagora in severna Albanija v rokah naših zaveznikov. (Bravo-klici.) Angleži se prejkoslej trudijo, da bi osvobodili svojo armado, ki je v Kut-el-Amari obkoljena. Rusom se je sicer posrečilo, da so se z mnogokratno premočjo polastili Erzeruma, a močne turške vojne sile jim preprečujejo nadaljno prodiranje. (Bravo.)

Kakor ruski napadi v izhodni Galiciji, tako so se ponovni naskoki Italijanov proti soškim postojankam vedno zopet odbili ob vstrajni hrabrosti avstrijskih čet. (Bravo.) Z nečuvenimi napori so gnali Rusi svoje naskakujoče kolone na dolgi fronti proti našim črtam. Pred Hindenburgom in njegovimi hrabrimi četami so se vsi napadi pod ogromnimi izgubami ponesrečili. (Živahno pritrjevanje.) Vlade sovražnih držav so širile vesti, da se bliža konec naši vojaški moči, da nimamo nobenega moštva več, da je uničena morala naših čet. No, gospoda moja, bitka pred Verdunom vas o tem drugače pouči. (Res je!) Vojne operacije, katere se z naglo previdnostjo pripravljajo, se izvršujejo od hrabrih čet in ki dosezajo proti sovražniku, ki se bori s požrtvovalno hrabrostjo, uspeh za uspehom. (Bravo.) Tako je vojaški položaj na vseh frontah zelo dober in torej popolnoma odgovarja našim pričakovanjem.

**Mirovno vprašanje.**

Gospoda moja! Ko sem dne 9. septembra izjavil, da sem pripravljen govoriti o miru, sem rekel, da o enaki pripravljenosti pri naših sovražnikih ni niti sledu. Da sem imel prav, se je pokazalo posebno s tem, kar se je med tem časom zgodilo, kar smo slišali iz ust sovražnih državnih krmilarjev. Govori, ki so se slišali v Londonu, Parizu, Petrogradu in Rimu, so tako enakoseglaseči, da mi jih niti ni treba več posebej omenjati. Samo eno besedo na adreso angleškega ministrskega predsednika Asquitha: Na njegova osebna predbacivanja sicer ne odgovarjam (Bravo), ker osebnega opravljanja tudi v vojski ne

## LISTEK.

### Zvezdnato nebo.

V tem času začnejo izginjati lepe zimske zvezde, njih stališče se je že precej izpremenilo. Ozvezdje Velikega voza stoji tako, da je oje skoraj spodaj. Od zadnjih dveh koles potegnjena črta na levo nam pokaže Severnico ali Polarno zvezdo, ki kaže vedno proti severu. Severnica je v ozvezdju Malega voza začetek ojesa. Če gledamo kmalu po solnčnem zahodu proti zahodu, vidimo zdaj najlepšo in na videz največjo zvezdo Venero ali Večernico, ki zahaja šele proti ½11. uri po noči. Tik ob Večernici pa so zdaj Gostosevci (Plejade ali Kokoška), 6—7 zvezd se vidi skupaj, v resnici jih je nad 40. Od Gostosevcev na levo se vidi velika rudeča zvezda Aldebaran. Od Aldebarana dalje na levo, proti jugozahodu, se še vidi krasni Orion. Zvezde Orionovega pasa ali Kosci stojijo zdaj ne več druga pod drugo, ampak druga poleg druge. Nad Orionovim pasom sta dve večji zvezdi Orionovi, na levo Beteigeuze, na desno Belatriks, pod pasom je pa Rigel. Če si misliš od Beteigeuze do Rigla ravno črto, katero prekrižajo tri zvezde Koscev, imaš brez velike domišljije podobo križa; zato se po nekod imenuje to ozvezdje Šmarni križ. Volčevo sv. Pismo imenuje pri Amosu (5, 8) Oriona „Rimske palice.“ Ravna črta od Orionovega pasa na levo zadene na samotno lepo-zeleno zvezdo Sirij. Če pa pri Siriju na to črto napraviš v pravem kotu črto navzgor, prideš do Prokyona. Navzgor od Prokyona ste dve svetli zvezdi Kastor in Poluks. Med Kastorjem in Poluksom ter Orionovim pasom še je vedno planet Saturn, ki zahaja po polnoči. Mart ne izhaja več na izhodnem obzorju, ampak visoko na nebu, skoro sredi obzorja. Vidi se njegova žugajoča rudeča barva celo noč, šele proti 3. uri zjutraj izgine na severnozahodnem obzorju. Ravno tako visoko na obzorju, a bolj proti severozahodu, stoji Veliki voznik z glavno zvezdo Kapelo. Proti severozahodu, celo nizko na obzorju, pa je Kasijopeja v obliki črke W. Na izhodnem obzorju, skoro tam, kjer je prej izhajal Mart, je v tem času najlepša zvezda rudečebarvni Arktur, ki se najde, ako se misli od Velikega zvona nadaljevanje zakrivljene črte ojesa. Najde se tudi, če se primerja z Večernico; kjer je zdaj Večernica na zahodni strani, tam približno je na izhodni strani Arktur.

## Nebo žarí.

Pesmi. Silvin Sardenko.

—M—. Zaporedoma dve zlati knjigi, Oton Župančičev „Ciciban“ in Silvin Sardenkovo „Nebo žari.“ Župančič ne ve povedati o vojski niti besedice, tem sladkejše in milejše govori s svojim sinčkom Cicibanom. Silvin Sardenko pa se je zamislil v vojsko. Župančič je velik umetnik pred Bogom, vendar njegove pesni zvene kakor najlepše narodne. Istotako Silvin Sardenko. Melodioznost, sladkoba in nežnost narodnih pesmi se razliva tudi iz njegovih poezij. Zbirka „Nebo žari“ je najboljše Sardenkovo delo, ki bo ostalo svetel biser v slovenskem slovstvu. Sardenkove pesmi vpijejo vse po napevih. Ako dobijo tako dobre komponiste, kakor je pesnik, bodo postale narodno blago.

Ali se ne sliši, kakor da bi bilo vzeto iz slovenske narodne pesmi:

Zdravi, znanci! Znanke, zdrave! —
Kaj se v oknu tam blesti?
Ali se mi rosa bliska,
ali se nekdo solzi?

Ali na molitev mladega vojaka:

O Marija blažena,
glej če je zastražena
moja deklica nocoj.
Čuvaj pokoj njen in moj!
O Marija blažena!

Marsikaj je kakor proza, toda nazadnje dahne v verze poezija. Vsi smo že čitali taka pisma, a konec je pesnikov:

Ali vam je že odcvetel
ajdov cvet?

smatram za častno (Res je!), a kljub temu mu hočem kratko a stvarno odgovoriti: Gospod Asquith smatra popolno pokončanje pruske vojaške sile kot predpogoj za mirovna pogajanja. Istotako je Asquith v mojem govoru zaman iskal nemških mirovnih pogojev. (Veselost.) Razpravljati o mirovnih ponudbah, ki se stavijo od druge strani, je vsaka stranka pripravljena. Vzemimo slučaj, da bi jaz predlagal gospodu Asquithu, naj bi se vsedla k eni mizi ter bi prerešetovala mirovne možnosti in bi gospod Asquith pričel s končnim in popolnim pokončavanjem pruske vojaške sile: Razgovor bi bil pri kraju, še predno bi se pričel. (Res je! Veselost.) Na take mirovne pogoje imamo samo en odgovor in ta odgovor daje naš meč. (Pritrjevanje.) Ako hočejo naši nasprotniki morijo ljudstva in uničevanje Evrope še vedno nadaljevati, gre krivda njim. Mi se ne umaknemo in naša roka bo z vedno silnejšimi udarci zamahnila po sovražniku. (Živahno pritrjevanje.)

### Poljsko in belgijsko vprašanje.

Iz potokov prelite krvi in solza ter iz grobov milijonov padlih mora priti do miru. Za obrambo naše Nemčije smo šli v boj, kajti to, kar je bilo pred vojsko, ne obstoja sedaj več. Zgodovina je delala železne korake. K o r a k n a z a j n i v e č m o g o č. Nemčija in Avstrija niste nameravali sprožiti vprašanja glede Poljske, pač pa je usoda vojne sprožila in spravila na dan to vprašanje. Sedaj je pa nastalo to vprašanje in čaka na rešitev. Po takih velikanskih spremembah in pretresljajih ne pozna zgodovina nobenega statusa quo ante (stanja, kakoršnje je bilo pred vojsko). Po vojski bo nastala nova Poljska. In Poljska, katero je ruski kozak moral zapustiti, ko jo je poprej oplenil in požgal, tista Poljska, kjer so še nedavno pobirali ruski činovniki (uradniki) podkupnino ne obstoja več.

Celo člani ruske dume so se javno izrekli, da si ne morejo predstavljati povratka ruskih činovnikov v deželo, v kateri je med tem časom delal za to nesrečno deželo Nemec, Avstrijec in Poljak. Tudi Asquith je govoril o narodnostnem načelu. Če pa on govori tako in če se postavi v položaj nepremaganega in nepremagljivega nasprotnika, ali še more potem smatrati za mogoče, da bi mogla Nemčija kedaj prostovoljno izročiti nazaj nazadnjaški Rusiji narode in ljudstva, katera je osvobodila ona in njena zaveznica med Baltiškim jezerom in med Volinijskimi močvirji, najsibodo ti narodi Poljaki, Litavci, Balti ali Leti? (Odobravanje.) Ne, gospoda moja, Rusija ne sme postaviti v drugič svojih armad ob nezavarovani izhodno- in zahodno-pruski meji (viharno odobravanje). Rusija ne sme vnovič s francoskim denarjem udreti v nezavarovano nemško ozemlje ob Visli (živahno pritrjevanje.) Tudi ni človeka, ki bi mogel misliti, da bi mogla Nemčija na zahodu vrniti nazaj tisto ozemlje, katerega je zasedla in na katerem je prelivala svojo kri, n e d a b i s i p o p r e j z a s i g u r a l a popolno varnost za svojo bodočnost. Hočemo si ustvariti zajamčenj, da ne bo postala Belgija nikoli podložna država Francije ali Anglije in da ne bo postala v vojaškem in gospodarskem oziru predutrdba Anglije in Francije proti Nemčiji (živahno pritrjevanje). Tudi tukaj, gospoda moja, ne more biti govora o statusu quo ante, tudi tukaj ne more napraviti usoda nobenega koraka nazaj, tudi tukaj ne more Nemčija izročiti vlamskega naroda na milost in nemilost, da bi izgubil svojo narodnost, marveč bo zasigurala temu narodu, da se bo mogel v narodnem oziru neovirano razvijati.

### Kako bo po vojski?

Z našimi zaveznicami smo vsled dolgotrajnega skupnega bojevanja vedno tesneje združeni. (Odobravanje.) Zvestemu zavezništvu mora slediti in bo tudi sledilo skupno delovanje v mirnem času v gospodarski in kulturelni dobrobit vedno tesneje združenih narodov. (Živahno pritrjevanje.) Tudi tukaj bomo hodili po drugih poteh, kakor naši nasprotniki. To omenim že sedaj. Anglija ne namerava končati boja še tudi takrat ne, ko bo že sklenjen mir, marveč namerava naperiti zoper nas trgovinski boj s podvojeno silo. Najpoprej bi se nas naj uničilo v vojaškem, nato pa v gospodarskem oziru. Povsod kaže Anglija, da nas hoče s silo ugonobiti. Toda tudi angleške grožnje se bodo razblinile, kajti naroda, ki šteje 70 milijonov duš, pač ne bo mogoče uničiti. Državniki sovražnih držav, ki tako govorijo in mislijo, si naj zapomnijo sledeče: Hujše ko bodo njihove besede, tem hujši bodo naši udarci. (Pritrjevanje.)

In če, gospoda moja, obrnemo naš pogled izven Evrope, so naše čete, čeprav niso imele nobene zveze z domovino, branile z vso vstrajnostjo naše naselbine in se še sedaj junaško bore v izhodnem delu Afrike za vsako ped zemlje. Toda končnoveljavna usoda naših naselbin se ne bo odločila, kakor je rekel nekoč Bismarck, tamkaj v naših izvenevropskih naselbinah, ampak tukaj v Evropi (živalno pritrjevanje) in naše zmage v Evropi nam bodo zopet zasigurale nemoteno posest naših naselbin in nemška podjetnost duha si bo v daljnem svetu zasigurala nove delokroge plodovitega delovanja. (Živahno pritrjevanje.)

### Boj za boljšo bodočnost.

Nov izrodek poiskusov, da bi se hujskalo proti nam, je trditev, da se bomo po končani vojski vrgli na ameriški kontinent in bomo skušali Kanado zavzeti kot prvo tamošnjo pokrajino. Hladnokrvno položimo tudi to najbolj bedasto izmišljotino k vsem drugim. To je taka raca, kakor trditev, da hočemo braziljsko in drugo južnoameriško ozemlje. Za naš obstanek, za našo bodočnost se vrši ta borba, za Nemčino, ne za kak kos tuje dežele krvavijo in umirajo zunaj na bojiščih sinovi Nemčije.

Ker je vsak od nas o tem pođučen, radi tega so naša srca in naši živci tako močni. Dovolite, da končam z nekim osebnim spominom: Ko sem zadnjič bil v nemškem glavnem stanu, sem stal poleg cesarja na mestu, na katero sem ravno pred letom spremljal Nj. Veličanstvo. Cesar se je spominjal te okolnosti in je v globokoginjenih besedah omenjal velikanske spremembe, ki smo jih od tistega časa doživeli. Tedaj so stali Rusi ob karpatskih grebenih, bojna črta še pri Gorlicah ni bila prebita, mogočna Hindenburgova ofenziva še ni bila v teku. Sedaj stojimo globoko v Rusiji. Tedaj so Angleži in Francozi še napadali Galipolj in so upali, da bodo Balkan nahujskali proti nam. Sedaj stoji Bolgarija trdno na naši strani. (Živahno pritrjevanje.)

Tedaj smo se v Champagni borili v srditi obrambni bitki, sedaj je donel pri cesarjevih besedah grom topov od bojev izpred Verduna. Globoka hvaležnost Bogu in armadi ter ljudstvu je napolnjevala cesarjevo srce. Reči smem, da mi je tisto uro stopalo vse ogromno delo, ki ga je to leto izvršila armada in mornarica, močneje in bolj ginljivo pred mojo dušo, kot kedaj poprej. V resni uri je vaše in naše skupno delo, gospoda moja, dvakrat odgovornosti polno. Nobena druga misel nas ne navdaja, kakor: Kako pomagati, kako najbolje podpirati naše bojevnike, ki zunaj v okopih izpostavljajo svoje življenje za domovino. Vodi jih ena volja, en duh. Ta vse združujoč duh naj bi vodil tudi nas. To je duh, ki bo mimo borb očetov vodil naše otroke in vnuke v močno, svobodno prihodnjost. (Živahno pritrjevanje in ploskanje.)

# Vsenemški program.

Brez polemike. — Za informacijo.

Koroški vsenemški poslanec dr. Angerer priobčuje v „Grazer Tagblattu“ članek, v katerem navaja spomenico vsenemškega društva v Celovcu, v kolikor je bila odobrena od cenzure, povdarjajoč, da se vsebina te spomenice docela krije z zahtevami, ki so jih sklenili nemški narodni sveti in nemški klub na Dunaju v zadevi preureditve države po vojski. Te zahteve javnosti niso znane, tem bolj zanimiva pa postaja radi tega celovška spomenica, ki vsebuje po dr. Angererjevih besedah glavne principe programa avstrijskih Nemcev, v kolikor se jih je smelo z ozirom na obstoječo cenzuro sploh objaviti.

Celovška spomenica povdarja, da so postale gotove ideje o preureditvi obstoječih razmer splošna zahteva vseh narodov od Severnega morja do Perzijskega zaliva. Vsi narodi zahtevajo ustvarjenje enotnega srednje-evropejskega gospodarskega ozemlja in zlasti na ta način, da se pred vsem utrdi zveza med Avstrijo in Nemčijo 1. s tem, da se nadomesti dosedanja vojaška defenzivna pogodba s pogodbo za napad in obrambo; 2. da se sklene med obema državama brambni dogovor, ki naj fiksira, v koliki meri je dolžna Avstrija prispevati v vojaškem oziru; 3. da se osnuje carinska in gospodarska unija med obema državama in da se 4. sklene skupna trgovska in prekomorska politika. Tej bodoči gospodarski edinoti naj se pritegneta tudi Bolgarija in Turčija.

Nova Srednja Evropa pa se more ustvariti le tedaj, če se Avstrija tudi na znotraj preuredi. Notranje-politična vprašanja pa se vojaško ne dajo razrešiti. Neobhodni predpogoj uspešnega in nemotenega kulturnega razvoja, usodno vprašanje države, je razrešitev narodnostnega, jezikovnega problema. Tu je treba popolne spremembe sistema. Nobenega naroda države ni treba zatirati ali oropati pravice, da bi ne smel gojiti svoje narodnosti ali svojega jezika, a zahteva, da naj se uvede nemški jezik zgolj kot prometni jezik, nikakor ne zadostuje. Znanje nemščine je za posameznika največje koristi, za obstoj države pa je nemški jezik neobhoden. Zato ne zadostuje, da se nemščine poslužujejo le uradi v svoji notranji službi, armada in morda prometni zavodi, treba je marveč zakonito določiti, da je nemščina jezik državnega zbora in centralnih uradov, da se pri najvišjih sodiščih razpravlja izključno le nemško, da morajo rabiti vsi državni uradi, sodišča, državni zavodi v notranji službi in v medsebojnem občevanju izključno le nemščino, da se morajo vse javne knjige in razpravni spisi voditi le nemško, da morajo vsi uradi v vseh deželah sprejemati nemške vloge ter jih nemško reševati in da je torej popolno znanje nemščine v govoru in pisavi neobhodni predpogoj za vsakega, ki hoče biti nastavljen v državni službi ali pa pri državnih in nedržavnih prometnih zavodih. Nemški narodni sveti so že sestavili podrobni osnutek bodočega jezikovnega zakona, ki zasluži vse upoštevanje.

Poleg zakonitega uveljavljenja nemškega jezika v smislu gorenjih zahtev mora država tudi izdatno podpirati nemško šolstvo. Vse ljudsko šolstvo se mora preurediti tako, da se bodo otroci tekom zakonite šolske dobe mogli priučiti nemškemu jeziku.

Potrebno je nadalje, da se zasigura v državnem zboru trdna nemška večina. V tem oziru so tudi že izdelani primerni predlogi. Največjo pažnjo mora se posvečati utrditvi nemštva ob Adriji, kakor je to podrobno razloženo v sklepih nemških Volksratov. A treba bo tudi skleniti z Ogrsko nagodbo na dolgo vrsto let. Avtonomistične zahteve je odklanjati, Nemci ne marajo kakega slovanskega ali krščansko-socijalnega federalizma, temveč „notranje ojačenje države potom ojačenja državne oblasti in poglobitve državne misli“, kar se da doseči le z uresničenjem nemških zahtev. Vse te reforme naj se izvedejo že tekom vojne, da ne bode potem pero pokvarilo tega, kar je dosegel meč. Nemški poslanci se zato pozivljajo, da predložijo narodu svoje načrte in namene ter da se podajo nemudoma na delo za bodočnost.

---

Ali vzeli ste čebelam
ajdov med?
Ali že je ravni travnik
pokošen?
Ali že je križ ob hiši
narejen?
Ali vam že poje čižek
s praznih njiv:
Mrtvi snopi, mrtva polja.
Jaz sem živ.
Mati, kruha mi pošljite,
ajdov hleb;
oče, od medu mi dajte
sat prelep!
Sestra, s travnika poveži
šop cvetov,
tam od križa mi pošljite
blagoslov.

V srce segajoče se slikajo rane, ki nam jih je vsekala vojska. „Sirota“ poje:

Pri nas smo letos žalostni.
Ob naši mizi borovi
stoji, sloni en prazen stol —
očeta ni.
O njem ne ve ne dom, ne boj,
če še živi.
In pravijo, da kot pri nas,
povsod je letos takšen čas,
da vsa je naša domovina
kot ena sama bolečina.

Izmed najlepših v zbirki se nam zdi „Pesem“:

Zvoni.
A hiše božje
nikjer ne vidijo oči.
Dehti
po rožni sreči.
A sreče od nikoder ni,
Šumi
pod starim mlinom,
a mlin stoji že leto dni.

Vojak stoji na Sveti večer na bojni straži in njegove misli je zlil Silvin Sardenko v pesen:

Nocoj! — O, zvon,
rad čul bi tvoj domači don!
Ta polni glas,
ki v njem je moja tiha vas;
in sveti hram
med lipami na griču tam:
in ljubki krov
pod plaščem bisernih snegov.
In dragi vsi,
ob jaslicah naslonjeni,
pojo lepo,
a solza jim mrači oko;
kot nanje jaz,
vsi name mislijo tačas.

Kdor vzame Župančičevega „Cicibana“, ga čita brez odmora od prve do zadnje strani, vedno pričakujoč, na kak originalen način bo nam povedal pesnik, kar misli in čuti. In ko ga prečita, ga ne odloži, ampak še enkrat prečita pesni, ki se mu zde pravi biseri.

Tako se godi čitatelju Sardenkove zbirke „Nebo žari.“ Samo da se še pri Sardenku vriva želja po napevu. Pesniki vsakega naroda opevajo sedaj vojne dogodke. Vsak pesnik po svojem narodnem značaju. Silvin Sardenko poje slovenski: milo, mehko, polno srčnega čustva.

Cena 1 K, vezano 1 K 80 vin. Založila Katoliška Bukvarna, Ljubljana.

# Vojna posojila.

—nj—. Čim bolj napreduje tehnika, čim bolj stopa vojak, čim bolj stopa število vojakov v ozadje in moderna sredstva za vojsko (topovi, letala, podmorski čolni itd.) v ospredje, tem več stane vojska, tem več denarnih sredstev mora dati vsaka država armadam na razpolago. Avstro-Ogrska ima okroglo 1½ milijard vojnih stroškov vsak mesec, obresti za dosedanje stroške vojne znašajo okroglo 1 milijardo kron na leto.

Za pokritje stroškov vojne in plačevanje obresti služijo blagajniški p r e o s t a n k i, prihranki iz mirnih časov, z v i š a n j e d a v k o v itd., vsi ti viri so pa nezadostni; pri nas, kakor tudi drugod, se pokrivajo vojni stroški potom v o j n i h p o s o j i l.

Glavni namen vojnih posojil je torej preskrbeti d e n a r n a s r e d s t v a z a v o j s k o. Če si predstavljamo cel aparat, ki deluje v vojski, kakor velik stroj, igra denar ulogo motorja, ki goni ta stroj in poskrbi, da proizvaja stroj vse ono, kar je za dosego končne zmage potrebno. Jedna najvažnejših vojaških priprav za vojno je: preskrbeti si potrebna denarna sredstva. Državam bi ne bilo potrebno najemati vojnih posojil, temveč bi lahko izdale več bankovcev, in določile njih vrednost ter upeljale prisilni kurz, lahko bi stroške vojske razdelile na prebivalce v razmerju njihovega premoženja, lahko bi si pa tudi preskrbele kredit pri državni banki. Če se ni nobena država poslužila teh načinov, sta merodajna dva vzroka: prvič dolžnost, zasigurati stalnost valute, drugič pa ozir na narodno gospodarstvo, katero je vsled vojske že itak zelo oslabljeno. Pred izdajo 1. vojnega posojila si je naša država izposodila 800 milijonov K za dobo 2½ let proti vsakokratni bančni obrestni meri, in 2 milijardi za dobo 5 let proti 6% obrestmi pri avstro-ogrski banki. Do sedaj so se v naši državi že razpisala t r i v o j n a p o s o j i l a in sicer prvo novembra leta 1914, drugo junija 1915 in tretje decembra leta 1915. Uspehi so bili zelo ugodni, naraščanje vojnih posojil ima zlasti vzrok v vedno boljšem vojnem položaju, kaže, da občinstvo vedno bolj ugodno presoja položaj in trdno zaupa v dosego končne — zmage.

Pri p r v e m v o j n e m p o s o j i l u se je podpisalo 3.3 milijarde K (Avstrija 2.2, Ogrska 1.1), pri d r u g e m 3.7 milijard K (Avstrija 2.6, Ogrska 1 1), pri t r e t j e m 6.1 milijarda K (Avstrija 4.1, Ogrska 2), pri v s e h t r e h 13.1 m i l i j a r d K (Avstrija 8.9, Ogrska 4.2). Te številke glasno govore, pričajo o našem ugodnem denarnem stanju, pričajo pa tudi o veliki požrtvovalnosti in domovinski ljubezni avstrijskih narodov.

Zanimivo je, si ogledati krog onih, ki so podpisali prvo in drugo vojno posojilo, o katerih je že izdana statistika. V Avstriji je pri obeh posojilih nad 80.000 strank, ki so podpisale po 2 do 10.000 K, na Ogrskem pri prvem posojilu nad 71.000 strank, ki so podpisale po K 100, pri drugem posojilu nad 74.000 strank, ki so podpisale po 1000 do 2000 K. Večje kakor tudi manjše zneske je podpisalo manj strank. V Avstriji prednjačijo torej srednje-premožni sloji, na Ogrskem pa majhni vlagatelji. Celotna slika statistike je, da je srednji stan storil v polni meri svojo dolžnost, da so pa k a p i t a l i s t i mnogo p r e m a l o storili.

Marsikdo se čudi, da se o b r e s t u j e vojno posojilo v A v s t r i j i z 5½%, na O g r s k e m pa z 6%. Temu se ni čuditi, če pomislimo, da je bila obrestna mera za večja posojila pred vojsko že 4½%—5%. Pokojni finančni minister Zaleski je pred nekaj leti najel posojilo 125 milijonov K za kratko dobo v Ameriki in moral celo 7% obresti plačati. Še celo Nemčija, ki je v spomladi 1914 še dobila posojilo po 4%, obrestuje vojno posojilo po 5%. Slabejše se še godi našim sovražnikom. Na Francoskem je običajna obrestna mera za rente v miru 3%, a mora obrestovati vojno posojilo po 5%, razlika 2%; v Nemčiji 1%, v Avstriji 1—1½%; na Angleškem se je povzdignila obrestna mera od 2½ na 5% pri domačem in na 6% pri posojilu v Ameriki, torej razlika 2½%—3%. Pomisliti treba še nekaj: V Nemčiji in Avstriji ostane večina vojnega posojila doma, pride v prid domači industriji in trgovini ter domačemu kmetijstvu. Kljub temu, da so nam naši sovražniki onemogočili ves uvoz in izvoz, da počiva zunanja trgovina, razpolagate Avstrija in Nemčija z ogromnimi denarnimi sredstvi, katera dobi domovina v obliki vojnih posojil na razpolago. Avstriji in Nemčiji ni treba iskati dragega denarja v Ameriki in stopiti v popolno odvisnost od amerikanskih milijarderjev in veleindustrijcev, v odvisnost, koje neugodne posledice bodo občutile države kakor Anglija, Francija, Rusija, Italija in Belgija, ki so dobile veliko milijard iz Amerike, še dolgo po vojski.

Mnogim ljudem dela preglavice vprašanje glede v a r n o s t i v o j n i h p o s o j i l. Kdor pozna ustroj države, uredbo njene državne banke, kdor pozna gospodarsko moč države in kdor ve, da lahko Avstrija v vseh panogah narodnega gospodarstva znatno napreduje, da se lahko zvišajo dohodki vseh stanov, roko v roki s tem pa tudi dohodki države, ne bo niti najmanj dvomil glede varnosti vojnih posojil in glede možnosti države, obrestovati vojna posojila. — Vzamimo za vzgled kmetijstvo! Na ha zemlje se je pridelalo leta 1875 9.5 q, leta 1895 11 q, leta 1913 13.4 q, na Češkem v istem letu celo 21.2 q pšenice. Odkod ta napredek? Z boljšim obdelovanjem zemlje, boljšim gnojenjem in nabavo boljšega semenja se je dosegel od leta do leta višji pridelek. Če primerjamo pridelek na Češkem s pridelkom v drugih deželah — razlika 8 q — je velik pomen umnega kmetijstva očividen. Če se povzdigne kmetijstvo in doseže oni pridelek, kot na Češkem, in če bi bila cena žita ista kot v miru, kar pa ni misliti, bi samo skupiček za žito na leto bil za 1700 milijonov K večji, kot v miru, — znatno večji dohodki se dajo doseči pri drugih kmetijskih pridelkih, zvišajo se pa tudi lahko dohodki vseh drugih stanov. Splošno se pričakuje, da bodo še dolgo vrsto let p o v o j s k i v o s p r e d j u g o s p o d a r s k a v p r a š a n j a, vprašanja, kako urediti gospodarske razmere in kako zaceliti rane, katere je vsekala vojska. Če bodo pri tem delu oziri na skupno državo merodajni, ne pa malenkostni prepiri med posameznimi stanovi, in če bodo vsi merodajni činitelji imeli smisel za povzdigo posameznih stanov in vsa tozadevna stremljenja podpirali, bo prišlo hitro celo gospodarsko življenje v pravi tir. Ljudje, ki se boje radi vojnih posojil, naj pomislijo, da so Turčija in druge države na Balkanu, katerih finančne razmere so bile vedno slabejše, kot naše, od l. 1912 že zapletene v tretjo vojsko, da pa kljub velikim stroškom in izgubam ne obupajo radi svojega gospodarskega položaja, temveč so uverjene, da bodo po vojski s smotrenim gospodarskim delom uredile svoje gospodarske razmere.

V tej vojski se od merodajnih krogov povdarja, kako junaško se bore J u g o s l o v a n i na vseh bojiščih. Od merodajnih krogov se pa tudi odkrito priznava, da Jugoslovani, ki nimajo velike industrije in trgovine ter kapitalistov, ampak so po ogromni večini kmečki narod, z a f i n a n č n o b r a m b o d o m o v i n e m n o g o s t o r e, priznava se, da so Jugoslovani z ozirom na število prebivalstva in svojo gospodarsko moč zelo častno zastopani.

C e t r t o v o j n o p o s o j i l o bo v kratkem razpisano, pokažimo tudi sedaj razumevanje za potrebe države: naj bi ne bilo slovenskega denarnega zavoda, ne slovenskega večjega vlagatelja, ki bi ne podpisal vsaj nekaj vojnega posojila. Za vzgled nam so lahko župnije H o č e, F r a m, v s e ž u p n i j e v k o n j i š k e m o k r a j u in župnija Š t. J u r i j ob južni žel., v katerih so posojilnice kakor tudi vlagatelji podpisali znatne zneske. Sijajni uspeh četrtega vojnega posojila bo pokazal našim sovražnikom, da so vsi narodi v Avstriji in vsi stanovi popolnoma prepričani o končni zmagi, bo pa tudi sovražnike prepričal, da je naša gospodarska moč nezlomljena, in tako ustvaril — b o l j š e r a z p o l o ž e n j e z a m i r.

# Italijansko bojišče.

Italijanska uradna poročila govore o živahnem artilerijskem boju na celi fronti, naša pa govorijo le o zmernem obojestranskem artilerijskem ognju.

Pri Selcah smo zopet zasedli naše postojanke ob izhodni strani, ki so nam jih Italijani vzeli s pomočjo težkih mornariških topov. S tem je soška fronta zopet nedotaknjeno ista, kakor je bila začetkom italijanske vojske.

Odstopivšemu vojnemu ministru Zuppelliju ne pojejo listi nobenih slavospevov. Odstopiti je moral baje na zahtevo Cadornovo zaradi nezmožnosti. Cadorna mu je sedaj poveril divizijsko poveljstvo.

### Zopet veliko premikanje čet v Italiji.

Švicarski „Berner Intelligenzblatt“ poroča, da se vršijo v severni Italiji velika premikanja čet. V pariški konferenci pa se je baje sklenilo, da bo Francija poslala večje število zračnih letal Italijanom na pomoč za napade avstrijskih mest.

### Asquith ob laški fronti.

Asquith je obiskal laškega kralja v Vidmu. — Skupaj sta obiskala oddelke soške in koroške fronte. Asquith se je nasproti „Secolovem“ poročevalcu izrazil, da je sicer spoznal malodane nepremagljive ovire, proti katerim se morajo Lahi bojevati, toda trdno upa, da bo končna zmaga na četverosporazumovi strani.

### Laški vojni minister Zupelli odstopil.

Laški vojni minister Zupelli, rodom Lah iz Istre, je odstopil, ker baje hoče na fronto. Njegov naslednik je general Paolo Monne.

### Nova prebiranja na Laškem.

Laška vlada je odredila zopetno prebiranje letnikov 1882—1885 ter l. 1895.

# Rusko bojišče.

Na bojišču nobenih posebnih dogodkov, a tem bolj vroči boji se bijejo v dumi. Govorniki neusmiljeno bičajo korupcijo, ki vlada v celi ruski upravi, v visoki meri tudi v vojaški upravi. Podkupovanja, poneverjenja, tatvine so na dnevnem redu.

## Ruske ofenzive ne bo več?

Iz Rotterdama se dne 4. aprila poroča:

Potrjuje se, da se je zopetna ruska ofenziva, katera se je pričela z ogromno uporabo vojnih sil, izjalovila. Pariški vojni svet je sam po izjavi, ki jo je v imenu ruskega armadnega vodstva podal general Šilinsky, odstopil od zahteve, da bi Rusija morala pričeti z razbremenilno ofenzivo, ker Rusija kljub vsem zagotovilom trpi najtežje pomanjkanje glede streliva in topov. V Rusiji je namreč takozvana mobilizacija industrije, kakor se kaže, popolnoma odpovedala. Imenovanje generala Ivanova, pravega organizatorja ruske ofenzive proti Avstriji, za člana državnega sveta in carjevega pribočnika, znači nekako predpripravo za odpustitev tega generala od njegovega poveljstva.

### Mesca maja . . .

Petrograjski „Timesov“ poročevalec piše svojemu listu, da se Rusi kljub velikanskim izgubam pripravljajo na novo ofenzivo proti Avstriji in Nemčiji. Sestavljajo se nove armade pod generali Kuropatkin, Ivanov, Evert. Tudi Nemci odmor dobro izrabljajo. Zbirajo čete in topove in ob morski obali pri Rigi težke mornariške topove. V Rusiji se sodi, da bodo pri prihodnji bitki posegle tudi nemške ladje vmes.

### Ruska armada.

Berolinski listi poročajo: Celokupna ruska vojska je sedaj razdeljena v štiri skupine. Tri se nahajajo na ruski zapadni fronti, ena operira v orijentu. Severni armadi poveljuje general Kuropatkin, srednji general Evert, južni general Ivanov. Načelnik generalnega štaba je general Aleksejev, kateremu pomaga general Ruskij, ki je že popolnoma ozdravel. Najbolj vpliven je sedaj baje general Evert. Vrhovni poveljnik v orijentu je, kakor znano, veliki knez Nikolaj Nikolajevič.

## Rusiji primanjkuje pušk in obleke.

Iz Stockholma se poroča:

Na razna vprašanja in interpelacije je v zadnji seji ruske dume našteval sedanji ruski vojni minister Šuvajev celo vrsto grehov in napak, katere je zakrivil bivši ruski vojni minister Polivanov. Veliko pomanjkanje pušk in obleke je v ruski armadi tako splošno, da nima pomena, klicati pod orožje novega moštva, kajti moštvu se vendar ne more dati palic namesto pušk, da se jih izuri v orožju, in tudi ne kmečke obleke namesto vojaške.

V tajni seji, ki se je nato vršila, je povdarjal Šuvajev, da se njegovemu predniku ni posrečila preosnova ruske armade, kar pa ni docela njegova krivda, marveč so temu kriva razna druga vladna mesta, ki so iz političnih vzrokov metala Polivanovu polena pod noge.

Sklepčno je še Šuvajev naznanil dumi, da se je po tritedenski stavki v Putilovih tovarnah za izdelovanje municije zopet začelo redno delo, pač pa postajajo nemiri v mestu Baku in okolici vedno večji. Tudi v Petrogradu se širi uporno gibanje, kajti zgorela je iz kamna zgrajena Nikolajeva vojašnica, kjer je zgorelo 17 ruskih vojakov, več vojakov je pa bilo poškodovanih. Ker se domneva, da je zanetila požar uporna zločinska roka, so se odredile obširne preiskave.

## V Rusiji narašča gibanje za mir.

Po poročilih iz Stockholma žugajo bivši ruski ministri Makllakov, Taube in Ščeglovitov, naperiti pravdo zoper člana zbornice Savienkota za slučaj, če bi predsednik dume Rodzianko in duma sama ne zavzeli nobenega stališča glede vprašanja o spomenicah za sklepanje miru. List „Večernja Izvjestia“ zagotavlja z vso odločnostjo, da obstoja v resnici spomenica v tem smislu, kakor jo je opisal Savienko, vkljub ugovorom ogorčenja imenovanih treh ministrov. Poslanci dume so mnenja, da zadeva ni rešena in da še bo sledilo več razkritij. Savienko sam se je izrazil napram dopisniku lista „Ruskoje Slovo“, da ima v rokah spomenico za mir, ki je bila sestavljena v Moskvi in na kateri se nahajajo podpisi visokih plemenitašev in trgovcev. Imen noče objaviti, ker bi bilo prezgodaj, toda objavil jih bo na vsak način, mogoče že v bližnji bodočnosti.

# Francosko bojišče.

Na severoizhodni strani Verduna so Nemci dne 3. in 4. aprila zavzeli več francoskih postojank v o-

kolici utrdbe Vaux. Dne 4. aprila pa so se z naskokom polastili sovražnega oporišča v Caillette-gozdu pri Douaumontu. Sovražne protinapade so odbili. Dne 5. aprila je prišla Nemcem v roke tudi vas Haucourt (južnoizhodno od Malancourta) na zahodnem bregu Moze.

**Boj za Verdun.**

Poluradna „Independance Roumaine“ poroča iz francoskega vira, da so med dolgotrajnimi boji za Verdun Francozi najskrajnejše frontalne točke z novimi sredstvi izvanredno močno utrdili. Ako bi se dogodil neverjeten slučaj, da pade trdnjava Verdun Nemcem v roke, potem imajo Francozi veliko premoč v naslednji bitki, ki bi končno odločila o usodi Verduna.

Bolj kakor francoska sodba o usodi Verduna je zanimivo dejstvo, da rumunski vladni list še vedno razširja ententi prijazne vesti.

## Douaumont in Caillette.

V nedeljo, dne 2. aprila, so nemške čete v okolici (južno in južnozahodno) utrdbe Douaumont ter v bližnjem gozdu Caillette po ljutem boju zavzele francoske obrambne postojanke. Boj za te postojanke je bil tembolj srdit, ker so imeli Francozi v imenovanem gozdu na severozahodni strani postavljenih nekaj baterij, katere Nemci do 2. aprila kljub velikemu naporu niso mogli zavzeti. Šele ko je v nedeljo ta gozd prišel Nemcem v roke, so obmolknile te baterije, in sedaj ima utrdba Douaumont pravo vrednost, ker lahko iz novozavzetih postojank obvladajo širšo predverdunsko okolico. Nemci so zavzete postojanke kljub silnim sovražnim protinapadom obdržali v svoji trdni posesti.

**Nemška spravljivost napram Franciji.**

Rimski dopisnik „Correspondence politique de l' Europe centrale“ piše: Znano dejstvo je, da se sv. Oče brez prenehanja trudi za skorajšnji mir. Pri osrednjih državah so papeževi predlogi vedno še našli simpatije, toda pri zaveznikih pa niso bili tako uspešni. V teh krogih se te akcije tudi ne da direktno uveljavljati, ker Sv. Stolica nima niti v Londonu, niti v Parizu, niti v Petrogradu oficielnega zastopnika. Toda dovolj so še močne vezi, ki vežejo papeža s katoliško Francijo. Predobro je znan upliv cerkvenih krogov na glasovanje v senatu in zbornici in za to teh krogov ni mogoče popolnoma prezirati. Dopisnik pravi, da je zvedel, da je ministrski predsednik Briand pri svojem rimskem obisku po kardinalu Mercieru izvedel za papeževe nazore o svetovni vojski. To srečanje tedaj ni bilo samo slučajno. Kardinal je Briandu povedal nemške mirovne pogoje in Briand je pri svoji vrnitvi v Pariz svojim tovarišem to gotovo povedal. Kakor se ve natanko, ti pogoji niso taki, da bi se moglo trditi, da se Nemčija kaže proti Franciji kot nespravljiva in da je zato Francija prisiljena vojno nadaljevati in ne sprejeti teh pogojev.

## Z resnico na dan!

V grenko-ironičnem članku se obrača Clemenceau proti ministrskemu predsedniku Briandu zaradi načina, kako se izdajejo uradna poročila in proti lepotičenju v poročilih o nadaljevanju bojev pri Verdunu. Ni prav, ako se čitatelje zaziblje v sanje, katerim lahko sledi usodepolno prebujenje. Položaj se je treba čitatelem tako predočiti, kot v resnici je. To ne bi vzbujalo med ljudstvom malosrčnosti, ampak zaupanje. Clemenceau obsoja izvajanja, v katerih se umikanja in izgubo ozemlja opisuje kot — vojaška pridobitev.

Clemenceau sam smatra brambo Verduna za najlepši list v francoski zgodovini in sicer tudi tedaj, če se bi ne pačilo resnice in četudi bi izgube celotnega položaja ne spremenile. To ni noben vzrok, da bi se moralo javnost voditi za nos, kajti napram njej imamo prvo dolžnost, da se ji pove resnica. Ako se tega ne stori, misli ljudstvo, če izve nekaj resnice, da je armada vedno na umikanju. Plime in valovja se ne sme tajiti, temveč se morajo zgraditi jezovi v obrambo valov.

# Nizozemska.

Senzacija, ki so jo vzbudile nizozemske vojne priprave, se je polegla. Bržkone je tudi minila nevarnost, da bi Nizozemska posegla vmes.

**Čez Nizozemsko Nemcem za hrbet.**

Skrivnost vojaških priprav Nizozemske se pričenja jasniti. Na pariški konferenci je Angleška povdarjala, da je treba sovražnika odločilno napasti, da se konča vojska.

General Joffre je izjavil, da nemške fronte ni mogoče predreti; istega mnenja je bil Cadorna glede avstrijske fronte. Nato je izjavil Kitchener, da ni druge poti, kakor da se obkoli nemška fronta, to je pa le mogoče, če se udari skozi Nizozemsko in pride Nemcem za hrbet.

**Izjava nizozemske vlade.**

V seji spodnje zbornice dne 4. aprila je vlada podala sledečo izjavo: Vlada polaga važnost na to, da v zvezi s poročilom v tajni seji javno izjavi, da je periodične dopuste ustavila iz previdnosti, kar je v zvezi z našim neomajnim sklepom, da svojo nepristranost strogo varujemo. Odredba ni posledica obstoječih političnih zapletljajev, ampak ima svoj vzrok v podatkih, vsled katerih se je bati, da se povečajo nevarnosti za našo deželo. V interesu dežele pa ne bi bilo, podati vsebino teh podatkov.

**Nezanesljiva poročila.**

Nizozemska vlada izjavlja uradno: Vlada ne prevzame nikakoršne odgovornosti za poročila, ki niso izrecno označena kot vladna.

## Nizozemska kriza premagana?

Iz Dunaja poročajo:

Zdi se, da je nizozemska kriza že premagana. Nepričakovane vojaške priprave nizozemske vlade so vse vojskujoče se države znova opozorile, da je Nizozemska trdno odločena odbiti vsak atentat na svojo nevtralnost. Ako je pariška konferenca res kaj takega nameravala, potem je četverozveza sedaj zadostno posvarjena in nizozemska vlada ji je s kolom namignila, da je delala račune brez krčmarja. S tem pa je morda glavni cilj nizozemskih priprav tudi že dosežen. Dne 18. aprila naj se prične poostrena, v Parizu sklenjena blokada. Počakati je treba, v koliko bodo po tej blokadi prizadeti upravičeni interesi nevtralnih držav in torej tudi Nizozemska.

## Mir ni več daleč.

„Neue Züricher Zeitung“ poroča iz Pariza:

Trgovska zbornica švicarskega okrožja Hautes Alpes je imela sejo, pri kateri je bila predložena izprememba glede načina o izdajanju bonov ali državnih zakladnic. Trgovska zbornica je izjavila, da sedaj ne bo spremenila sistema o izdaji bonov, ker konec vojske ni več daleč.

# Rumunija.

## Nezanesljiva Rumunija.

Star in znan jassyjski list „Opinia“ priznaša: Včeraj zjutraj je prišla v Jassy mešana komisija civilnih in vojaških oseb, da prevzame prezidane mostove na črti Jassy—mejna postaja Ruski Ungheni. Člani komisije so se odpeljali s posebnim vlakom in so se vrnili okoli poldne. Mostove so tako razširili, da po njih lahko vozijo ruski vagoni. Prezidavo je vodil inženir Toparescu.

Glasilo konservativne stranke „Steagul“ pristavlja to-le uredniško pripombo: Upamo, da bo Bratianujeva vlada prav naglo zadevo pojasnila, kajti vest „Opinije“ daje povod za razno sumničenje. Ker resnično zdravo rumunsko javno mnenje zahteva, da se tudi na ruski meji stori brambne odredbe, kakor se je to storilo na obeh drugih mejah, zato nam je treba še posebej opozarjati, kaj bi pomenjalo, da se prelrod razširi, mesto da se dela proti temu, in to je ravno vzrok, zakaj zahtevamo pojasnila.

## Japonska municija za Rumunijo.

Iz Bukarešte se dne 6. aprila poroča:

Milanski list „Perseveranza“ je izvedel iz zanesljivega ruskega vira, da je došla iz Japonske v Vladivostok velika množina raznovrstne municije, namenjene za Rumunijo. Kakor hitro bodo končana pogajanja radi prevažanja, bodo spravili to množino japonske municije po ruskih železnicah v Rumunijo.

## Pet zaporednih zračnih napadov na Angleško.

Od 1. aprila naprej so nemški Zeppelinovci 5-krat zaporedoma napadli angleško obal in obmetavali utrjene kraje na angleški izhodni obali, pa tudi v notranjosti dežele z bombami. Ubitih je čez 200 oseb, a ranjenih še več, škoda pa izredno velika.

O novejšem zračnem napadu na Angleško se dne 6. aprila uradno poroča iz Berolina: Mornariške zračne ladje so v noči od 5. na 6. aprila veliko železniško tovarno pri mestu Whitby s plavži in obširnimi napravami vred razrušile, dočim je bila še poprej baterija severno od Hulla z razstrelivnimi bombami tako poškodovana, da je bila nezmožna za boj. Nadalje so zrakoplovi napadli tovarniške naprave pri mestu Leeds in okolici, kakor tudi večje število kolodvorov v industrijskem okrožju, pri čemur se je opazilo zelo ugodne uspehe. Na zračne ladje se je srdito streljalo, a so se vse nepoškodovane vrnile nazaj.

## Avstrija in Bolgarija.

Iz Dunaja se poroča listu „Frankfurter Zeit.“: Pogajanja z Bolgarijo glede določitve meje so se ugodno končala. S tem je delitev Srbije med Avstrijo in Bolgarijo brez vsakega spora končana.

## Rusija in Vatikan.

Iz Rima se dne 3. aprila poroča:

Namesto dosedanjega ruskega poslanika pri Sv. Stolici, Nelidova, ki je imenovan za poslanika pri belgijskem kralju, je bil državni svetovalec-komornik Arcady Nikolajevič Brenevsky imenovan za poslanika Rusije pri Vatikanu. »Osservatore Romano« poroča, da je papež že pritrdil nameščenju novoimenovanega poslanika.

## Papež o podmorskem boju.

»Berliner Tagblatt« je nedavno prinesel senzacionelno vest, da sta papež Benedikt XV in španski kralj Alfonz storila skupne korake, da bi se podmorski boj med Anglijo in Nemčijo omilil. Napram temu pa osebe, ki so o celi zadevi dobro poučene, opozarjajo na dejstvo, da je resničnost te vesti nemogoča. Posebno pa je nemogoče, da bi sedanji sv. Oče kaj takega izjavil, ker se papež Benedikt XV. vedno izogiba korakov, s katerimi bi se dotaknil posameznih vprašanj med vojskujočimi se strankami in vedno povdarja le splošne mirovne misli.

## Avstro ogrska nagodba.

Z verodostojnega mesta se poroča, da se med obema vladama monarhije že nekaj časa vrše pogajanja glede sklepanja nagodbe. Pomen pogajanj je predvsem ta, da se ustvari naravna podlaga za vse gospodarske načrte, ki bi se raztezali tudi čez okvir naše države. Razmerje do Nemčije, odnoši ji napram Balkanu so pred vsem odvisni od gospodarske ureditve med obema državnima polovicama. Gospodarska važnost teh pogajanj se tako razteza tudi na politično ozemlje in bo v najvišji meri tudi pri tem merodajna, kako mesto si bo naša monarhija v Evropi po vojski priborila.

## Turška bojišča.

Na kavkaški fronti se vrše neznatni boji. Dne 3. t. m. je turško brodovje obstreljevalo ruske postojanke na kavkaški meji. Isti dan so Turki zažgali in potopili rusko ladjo. Križarka „Midilli“ pa je v noči od 3. na 4. aprila potopila veliko sovražno ladjo. Obe ladji ste bili obloženi s strelivom. Dne 4. t. m. je „Midilli“ trčila na oddelek sovražnega brodovja, ki jo je brezuspešno obstreljeval.

# Politične vesti.

**Istrski deželni glavar odstopil.** Cesar je deželnega glavarja mejne grofije Istre dr Ludovika Rizzija na lastno prošnjo od službe odstavil in dovolil, da se mu je za njegovo službovanje izreklo najvišje priznanje — Kakor izvemo iz verodostojnega vira, še je v deželni upravi istrski pričakovati drugih sprememb, ki so bile od vsega domoljubnega prebivalstva že dolgo zaželjene.

**Afera madžarskega lista na Hrvaškem.** Poročali smo, da je priobčeval madžarski, v Osijeku izhajajoči list »Szlavoniai Magyar Ujsag« celo vrsto člankov, ki so smešili Hrvate in njih zakonita narodna stremljenja. Vsled rastočega ogorčenja na Hrvatskem je hrvatska vlada 26. februarja rečeni list ustavila. Sedaj objavljajo uradne »Narodne Novine« razglas, da sme »Szlavoniai Magyar Ujsag« zopet izhajati, ker se je obvezal, da bo v prvi šte-

**vilki svoje žalitve preklical. Z Budimpešto se ni šaliti.**

**Slovesna otvoritev** prve bolgarske šole v Nišu. Dne 3. aprila t. l. se je vršila v Nišu slovesna otvoritev prve bolgarske šole. Imenovali so jo po redovniku Pajsy, ki je bil velik pospešitelj preporoda Bolgarije. Šola se nahaja v poslopju, katerega je zgradila bolgarska mestna občina v Nišu leta 1864. Leta 1878 je pa prišel Niš z okolico vred pod srbsko oblast. Otvoritev šole se je izvršila z veliko slovesnostjo.

**Carinski tarif za Srbijo.** Armadni vrhovni poveljnik je izdal za srbsko ozemlje, katerega so zasedle naše čete, odredbo, ki določa, da bo veljaven za oni del Srbije, katerega so zasedle naše čete, nov carinski tarif, ki bo veljaven od dne 10. aprila t. l. nadalje in sicer bo znašala carina za izvoz oziroma uvoz pšenice in rži 5 K za 100 kg. za ječmen, koruzo, oves in druge žitne vrste 2 K 50 v, za krompir 2 K 50 v, za riž 5 K, za sočivje 4 K, za sladkor 50 K, za pivo 15 K, za obleko, perilo itd. velja dosedanja temeljna carina s 50% doklad, za usnje za 100 kg 50 K, za papir 5 K, za železnino od 1 K 50 v do 20 K in sicer za železo v palicah, za železo za tračnice in oboke 1 K 50 v, za pločevino in žico 20 K, za kovano železo 9 K, in končno za orodje iz železa, kot za izdelke nožarjev 20 K.

# Raznoterosti.

**Obrekovan katoliški duhovnik oproščen.** Pri prizivni obravnavi najvišjega domobranskega sodišča na Dunaju je bil dr. Karol Večera, profesor veronauka na državni gimnaziji v Mikulovu na Moravskem, oproščen od obtožbe razžaljenja Veličanstva. Dognalo se je, da so bile vse obdolžitve proti obče spoštovanemu in priljubljenemu duhovniku podla obrekovanja brez vsake temeljne podlage, izvirjajoča s političnega sovraštva.

**Oljkine vejice za soško fronto.** Vsled prošnje poveljstva naše armade ob soški fronti se je v Mariboru pod predsedstvom gospe baronice Twickel ustanovil ženski odbor, kateri bo na cvetno nedeljo in prejšnji dan pred mariborskimi cerkvami in po ulicah prodajal oljkine vejice. Poveljstvo soške armade bo samo poskrbelo za oljkine vejice; blagoslovil pa jih bo prevzvišeni gospod knezoškof dr. Mihael Napotnik. Šopiček za oljkine vejice je namenjen za vdove, sirote in invalide soške armade, t. j armade, ki stoji na fronti katera je velikanska nepremagljiva trdnjava, ki čuva našo domovino in pred vsem naše domače kraje. Radi tega si naj vsak obiskovalec cerkev iz mesta in dežele in sploh vsak domoljub kupi oljkino vejico, ki je bodo prodajale članice omenjenega odbora. S tem bo vsak storil veliko domoljubno delo. Navadne oljkine vejice se bodo prodajale za 20 v, vejice s trakovi pa za 40 v. Preplačila se bodo hvaležno sprejemala.

**Iz srednješolske službe.** Profesor na celjski gimnazije dr. Henrik Lončar je stopil v stalni pokoj.

**Doktorjem prava** sta promovirala na dunajskem vseučilišču Alojzij Goričan in Milan Lemež, oba doma iz slovejbistriškega okraja.

**Sprejem gojencev** v vojno mornarico. Letos bo sprejetih v avstrijsko vojno mornarico okrog 70 gojencev, ki nameravajo postati mornariški častniki. Lastnoročne prošnje, kolekovane s kolekom po 1 K, se morajo nasloviti do dne 1. avgusta na vojno ministrstvo, mornariški oddelek. Kot pogoj za sprejem se zahteva avstrijsko državljanstvo, starost ne čez 15 let, prošnjik je moral dovršiti pred sprejemom nižjo gimnazijo ali realko in mora biti brez vsake telesne in dušne hibe.

**Podporno društvo** za slovenske visokošolce v Gradcu ima svoj redni občni zbor v soboto dne 8. aprila v klubovi sobi hotela Steyrerhof Gleisdorferstraße 2.

**Brezplačna mesta** na mariborski sadjarski in vinorejski šoli. Na mariborski deželni sadjarski in vinorejski šoli bo oddano v pričetku šolskega leta 1916-1917 večje število brezplačnih mest. Kot pogoj se zahteva, da morajo imeti prosilci domovinsko pravico na Štajerskem in biti najmanj 16 let stari. Tozadevne nekolekovane, na štajerski deželni odbor v Gradcu naslovljene, s krstnim, domovinskim, nravnostnim ter z odpustnim šolskim spričevalom, kakor tudi s spričevalom o cepljenju koz opremljene prošnje se morajo osebno izročiti pri ravnateljstvu mariborske deželne sadjarske in vinorejske šole najdalje do 15. julija t. l.

**Razpuščen občinski zastop.** Občinski zastop občine Kobenz pri Knittelfeldu na Gornjem Štajerskem je politična oblast razpustila, ker je večina mož obč. odbora vpoklicana v vojaško službo. Za vladnega komisarja je imenovan dosedanji občinski predstojnik.

**Zvezdnato nebo.** Naš prijatelj od Sv. Boltanka na Kogu nam piše: Letos smo brali v »Straži« in »Slov. Gosp.« o zvezdah. Marsikomu se zdi razprava o zvezdah suhoparn predmet, če tudi je zelo zanimiv. Odkritosrčno povem, da o zvezdah vem zelo malo, tako da je skoro sramotno. Pišem pa zato, da bi mene pa tudi druge čitatelje kak spreten in učen zvezdoznanec-astronom kaj poučil, da bi namreč na ta dopis odgovoril. Prosim pa, naj dotični piše tako poljudno, da bo lahko vsak razumel. V preteklem tednu sem se šel sprehajat. Bilo je po solnčnem zahodu; nebo je bilo okrašeno z gostimi zvezdami. Srečal me je zelo star kmet in me je vprašala: »Gospod, kaj pa je ta zvezda?« Odgovoril sem mu: »Oče, ta zvezda, ki je med vsemi največja proti zahodu, je Venera. Po slovenski jo imenujemo Večernica, kadar nam sveti zvečer; ako jo pa vidimo zjutraj, jo imenujemo Jutrnica ali tudi Zgodnja danica, kakor tudi imenujemo Mater božjo. Tisto proti izhodu, ki je rudečkasta, t. j. ima svetlobo, kakor plamen, imenujejo zvezdogledi Mart, kakor so ga nekdaj imenovali »boga vojske«. Tiste zvezde, ki pa so videti kakor voz ali kola, ki imajo oje obrnjeno proti severoizhodu pa poznate.« Kmet: »Da, poznam: »to so kola«. Kmet: »Ko sem bil mali«, so nam oče kazali tri zvezde v ravni črti, in to je Palica Boga Očeta. Oče so nam tudi kazali na nebu »Device Márije križ«, sedaj pa sem že večkrat gledal, pa ne najdem več teh zvezd.« — To so 4 zvezde prav vkup na štiri ogle«. Jaz, pisec teh vrst, sem v nedeljo 2. aprila zjutraj ob 4 uri našel na izhodu malo proti jugu od sredine izhoda 4 zvezde. Ali je morebiti to »Device Marije križ« ali »sv. Helene križ?« Zvečer tega dne, hitro ko je solnce zašlo, sem opazil Večernico. Malo potem pa, predno je bilo več zvezd videti, sem opazil na jugu malo zve do. Ali ni to Saturn, letošnjega leta vladar? Dne 3 t. m. sem opazil blizu tam, kjer solnce najvišje zahaja, neko blizu tako veliko zvezdo, kakor Venera. Kako ime ima? Naj zvezdogled popiše na tanko Sirene. Kdaj in kje se vidijo Dvojčiči? Je več zvezd, ki sta po dve vštric, bodi si blizu ali daleč? Kosce ali Oriona poznam. Razven Marta vidimo sedaj zvečer na sredini izhoda še eno tako krvavo zvezdo, kakor je Mart rudečkaste barve. Kako ji je ime? — Opomba uredništva. Predno smo dobili ta dopis, smo že imeli v rokah svoje poročilo o zvezdah za ta čas. V glavnih potezah je v našem poročilu že tudi odgovor na dopisnikova vprašanja. Bolj natanko je pa brez risb težko določiti zvezde. Glede domačih imen bi nam bilo ustreženo, ako nam dopisniki naznanijo, kako pri njih ljudstvo imenuje katero ozvezdje. Ime »Šmarni ali Device Marije križ«, ki ga ima naše poročilo, je naš poročevalec slišal na Kranjskem. Ali je morebiti dopisnikova »Palica Boga Očeta« poročevalčeva »Rimske palice«? Imena so v različnih krajih različna.

**Prošnje za oproščenje** od vojaške službe kmetovalcev in gozdarskega osobja. V zadnjem času se dogajajo slučaji, da vlagajo kmetovalci, gospodarsko in gozdarsko osobje prošnje za oproščenje od vojaške službe naravnost na poljedelsko ali celo na vojno ministrstvo. Tako postopanje ni pravilno, marveč se morajo vlagati tozadevne prošnje na pristojno okrajno politično oblast, torej okrajno glavarstvo.

**Za vojne sirote.** V vseh deželah se razni človekoljubi trudijo, da bi sirote, ki so v vojni izgubili svojega očeta ali rednika, dobile zopet svoj dom, da bi se za nje našlo družino, ki bi skrbela za njo. Na Češkem zbirajo imena takih sirot in tudi imena družin, ki bi bile pripravljene sprejeti vojne sirote za svoje. Tako človekoljubno delo bi bilo tudi v naših krajih na mestu.

**Vojaška uprava zaplenila** vse zasebne avtomobile. Vojaška uprava je zaplenila vse avtomobile, ki se nahajajo v zasebni lasti. Pregledovanje zasebnih avtomobilov se bo vršilo v najkrajšem času.

**Višje cene za ogrščico in repico.** Lansko leto se je tudi vsa letina ogrščice in repice zaplenila na korist države. Cena se je določila za ogrščico 46, za repico pa 44 K 100 kg. Kakor listi poročajo se bo skorogotovo tudi letos ta pridelek zasegel. Cene pa se baje bodo določile dokaj višje in sicer za 100 kg. 100 do 110 K.

**Vojaško pregledovanje** zalog žita, moke in fižola. Cesarska namestnija nam naznanja: Ker je nastala sumnja, da se je v občini Sv. Marjeta na Dravskem polju skrilo oziroma zatajilo večje množine žitnih zalog, je c. in kr. poveljstvo južno zahodne fronte odredilo, da se popis zalog žita in moke pregleda po vojaštvu. Pregledovanje zalog, ki se je vršilo pod vodstvom častnikov po vojaških osebah, je dognalo, da se je res več zalog žita zatajilo in skrilo. 57 oseb, ki so obvezane, naznaniti svoje zaloge, se je na podlagi tega kontrolnega pregledovanja naznanilo sodniji. Od teh se jih je 52 istočasno pregrešilo radi prestopka zoper predpise o uporabi moke in žita. Tudi v tem oziru so se odredile kazenske ovadbe.

**Zamenjava kmečkih konj** za vojaške breje kobile. Župan iz mariborske okolice nam poroča, da se je pri klasifikaciji konj v Rušah dne 6. aprila njemu zatrdilo da bi vojaška oblast bila pripravljena v posebno uvaževanja vrednih slučajih zamenjati breje in pripuščene vojaške kobile za klasificirane kmečke konje. Dotični konjerejci ali lastniki konj morajo napraviti prošnjo na vojaško poveljstvo v Gradcu (k. u. k. Militärkommando). Prošnjo naj občina potrdi. V prošnji se naj navede številka razvidnice in dan ter kraj, kjer se je konj proglasil za sposobnega.

**Zetvene komisije.** Mnogo žetvenih komisij ne deluje, ker je večina članov v vojaški službi. Z okrajnega glavarstva se nam poroča, da sme župan sam imenovati sposobne može v komisijo. Seje bi se morale vršiti večkrat na mesec. K sejam se morajo povabiti tudi duhovniki in učitelji.

**Pomanjkanje žvepla za sode.** Poroča se nam, da se vinogradniki in kletarji pritožujejo, da ni nikjer dobiti žvepla za žveplanje sodov. Sodi bodo splesnili, če ne bo žvepla. Priporočamo, da se naj posamezniki ali občine obračajo radi dobave žvepla na c. kr. kletarskega nadzornika g. R. Petrovana na mariborskem okrajnem glavarstvu, kateremu je izročena skrb za prospeh našega kletarstva.

**Nabiranje kosti.** Veliko pomanjkanje fosfor vsebujočega umetnega gnoja v monarhiji vsled ustavljenega prekmorskega uvoza nas sili v prav posebni meri vporabljati kosti za kostno moko, ki je pri poljedelstvu nujno potrebna in za animalični superfostat. Pri dobavi kosti v ta namen se ne sme izpregledati zakopavališč, v katerih se bo našlo mnogo porabnega. Da se pri tem olajša upoštevnim krogom prebivalstva možnost dobivanje kosti, so pooblaščene politične oblasti I. stopnje, dajati potrebno dovoljenje za izkopavanje jam, v katerih so zakopane mrhovine, da se dobijo kosti iz teh jam tedaj, če po mnenju uradnega živinozdravnika v v tej jami ni več nalezljivosti sumljivih kužnih kali, kar se posebno lahko pričakuje v onih krajih, kjer se pojavlja vranični prisad oziroma, ko je drobovina popolnoma strohnela in je zagotovljeno, da se kosti neposredno spravijo v primerne naprave za predelovanje

**Davek na žensko modo v Rumuniji.** Rumunska vlada je naložila nov davek na žensko modo v Rumuniji in sicer je določila, da bo morala plačevati vsaka ženska oseba od svoje obleke, ki bo stala več kakor 300 lejov (1 lej = 95 vinarjev), od vsakih 100 lejov 50 lejov davka.

**Steklo za ure se podraži.** Zveza tovarnarjev za izdelovanje stekla, ki se ga rabi za žepne in za stenske ure, je sklenila, da zviša cene za steklo za 20 do 40 odstotkov. Nove cene bodo veljavne od 10. aprila.

**Nemčija zvišala cene za papir.** Zveza nemških tovarn za izdelovanje papirja je vnovič zvišala cene za raznovrstni, zlasti časnikarski papir za 20 do 50 odstotkov.

**Mesne karte v Nemčiji.** »Vossische Zeitung« poroča, da se bodo v Nemčiji mesne karte skorogotovo tako uredile, da bo prišlo 150 gramov mesa na dan za osebo. Pričakuje se, da se bo karte upeljalo dne 15. aprila.

**Novi rudniki na Češkem.** Na Češkem so izsledili tri nove rudnike, v katerih so že začeli kopati kositer, ki je izborne kakovosti. Vse tri nove rudnike je kupila država.

**Trafike dobe manj smodk.** Generalno ravnateljstvo tobačne režije je izdalo odlok, da bodo dobivale odslej naprej tobačne trafike le tisto množino smodk, ki odgovarja povprečni množini v letu 1915 prodanih smodk. V zadnjem času se je namreč opazilo, da so si nekatere trafike nabavile izvanredno

veliko množino smodk, da se tako pravočasno preskrbijo s potrebnimi zalogami smodk, kar pa pomenja nepotrebno nakupičenje zalog.

**Zasebni poštni zavoji vojakom na bojišče.** Trgovinsko ministrstvo naznanja, da je odslej naprej prepovedano, pošiljati zasebne poštne zavoje vojakom na bojišče na sledeče vojne pošte: štev. 25, 31, 58, 59, 67, 77. 80, 90, 96, 97, 107, 108, 130, 143, 154, 155, 158, 160, 201, 232, 504 in 506.

**Zvišanje poštnih pristojbin.** Dunajski listi poročajo, da nameravajo v Avstro-Ogrski zvišati razne poštne pristojbine in sicer bo zvišana pristojbina za dopisnice od 5 na 8 vinarjev, za pisma od 10 na 14 in za brzojavke za vsako besedo od 6 na 8 vinarjev. To zvišanje pristojbin bo baje s 1. julijem t. l. stopilo v veljavo.

**Novi poštni tarif v Nemčiji.** Nemčija bo v najkrajšem času upeljala nov poštni tarif. Tozadevna posvetovanja so že končana. Kakor se poroča, bo tudi Avstrija že v začetku druge polovice tekočega leta upeljala po vzorcu Nemčije nov poštni tarif, ki se bo od sedanjega precej razlikoval, zlasti kar se tiče brzojavnih in telefonskih pristojbin.

**Vzgojevanje čebulinega semena.** Sedaj že splošno pomanjkanje čebule nas opozarja, da bi se naj bolj brigali za vzgojevanje njenega semena, da bi se mogla kolikor mogoče pokriti vedno večja potreba tega pridelka. Brez vsake težave lahko nasadi čebulo vsaka gospodinja, ki obdeluje vrte na deželi. Za semensko čebulo je izbrati samo najlepše kose iz zaloge, ki je določena za jed. Čebulo je treba poiskati v marcu ali aprilu in jo nasaditi v razdalji 20 do 30 centimetrov na posebno vrtno gredo. Prav kmalu v spomladi poženejo stebla, ki začnejo v juniju cvesti. Seme izzori v septembru. V tem času postanejo zrna črna in trda. Tedaj je treba sadove porezati in jih razgrniti na velike pole papirja ali platnene rjuhe na prav zračnem suhem kraju in jih vsaki dan obračati, da se na vseh straneh dobro posušijo. Tudi se jih lahko poveže v neprevelike cule in obesi na zrak. Seme se po zadostnem sušenju sadov izprha in očisti. V nadaljno sušenje je treba gotovo očiščena semena na vsak način še nekaj časa razgrniti v zračnem prostoru, da pozneje ne oplesni. Najbolje je uporabljati za seme samo eno vrsto. Ako hočemo nasaditi več vrst, tedaj moramo dati vsaki vrsti brezpogojno razdalje 300 do 400 metrov.

**Gozdna drevesca.** Kdor hoče svoje prazne gozdne parcele zasaditi z gozdnimi sadikami, naj se obrne s prošnjo do gozdarskega nadzorstva v Celju, odkoder bo po nizki ceni dobil dovolj smrekovih, borovih, mecesnovih ali drugih gozdnih sadik. Prošnjo naj občinski urad potrdi.

## Dopisi.

**Maribor.** Vratar na južnem kolodvoru Janez Wollmuth je dne 6. aprila predpoldne prišel v stanovanje svoje znanke, tesarjeve žene Lize S. Po kratkem prepiru je oddal Wollmuth na ženo tri strele in jo je zadel v vrat, hrbet in ramo. V hiši je bilo več žensk, ki so zbežale. Tudi napadeni ženi se je končno posrečilo, da je zbežala pred napadalcem. Wollmuth je nato nameril revolver proti samemu sebi in si je pognal kroglo v glavo. Bil je pri priči mrtev.

**Maribor.** Od dne 1. aprila naprej je stopil v veljavo nov tarif za izpraznjenje greznic, in sicer stane 1 voz z eno cevjo K 3.20, 2 cevi K 3.60, 3 cevi 4 K, 4 cevi K 4.40 in 5 cevi K 4.80. Nov tarif je bil odobren v seji mariborskega mestnega sveta dne 29. marca 1916.

**Slov. Bistrica.** Franc Gunčer, posestnik in župan na Gornji Bistrici, sedaj četovodja avstrijske težke havbične baterije v Turčiji, je bil odlikovan s turškim „Železnim polumescem“ in sedaj s srebrno hrabrostno kolajno II. razreda.

**Celje.** Na tukajšnjem kolodvoru je dne 30. marca smrtno ponesrečil črnovojniški delavec Franc Klaušer, doma s Ponikve. Stroj tovornega vlaka je zagrabil njegov plašč in ga je potegnil pod kolesa. Revežu je bila lobanja razbita in obe nogi zdrobljeni in odrezani. Klauser je še poprej umrl, predno mu je zdravnik prihitel na pomoč.

**Pilštanj.** Kozjanska kmetijska podružnica priredi v nedeljo dne 9. aprila t. l. ob 3. uri popoldne v gostilniških prostorih g. Janeza Gubenšek v Lesičnem pri Pilštanju občni zbor po sledečem vsporedu: 1. Pozdrav. 2. Poročilo o delovanju in denarnem stanju podružnice v letu 1915. 3. Volitev računskih pregledovalcev. 4. Eventuelno predavanje. 5. Sprejemanje novih udov in pobiranje udnine. 6. Slučajnosti. Cenjeni udje se prosijo, da do takrat ali vsaj takrat poravnajo udnino za leto 1916. K prav številni udeležbi vabi odbor.

# Zadnja poročila došla v petek dne 7. aprila.

## Najnovejše avstrijsko uradno poročilo

Dunaj, 6. aprila.

**Rusko bojišče.**

Nič novega.

**Albansko bojišče.**

Nič novega.

**Italijansko bojišče.**

Na Doberdobski gorski planoti je sovražnik jarke izhodno od Selc, katere je nedavno zasedel, popolnoma izpraznil. Italijanski protinapadi so se ponesrečili.

Na delu bojne črte v ozemlju Ledro in Judikarije je bil ogenj sovražne artilerije zelo živahen. Napadi slabejših italijanskih sil proti našim postojankam severoizhodno od jezera Ledro in doline Daone so bili odbiti. Sicer pa se je bojevanje omejilo na zmerni topovski ogenj na posameznih delih bojne črte.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

## Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 6. aprila.

**Francosko bojišče.**

Zahodno od Moze je potekel dan (5. aprila) najprvo radi pripravljalnega ognja naših topov na okolico pri Haucourtu, zelo živahno. Popoldne je bilo živahno tudi delovanje naše infanterije. Naskočila je vas Haucourt (severozahodno od Verduna) in močno izdelano francosko opirališče izhodno od tega kraja. Poleg zelo velikih krvavih izgub je izgubil sovražnik še 11 častnikov in 531 mož kot neranjene ujetnike, ki pripadajo dvem različnim divizijam.

Na desnem bregu Moze je bil resen francoski napadalni poiskus proti postojankam v Caillette-gozdu in severozahodno od istih, katere smo dne 2. aprila zavzeli, takoj udušen.

**Rusko bojišče.**

Nobenih posebnih dogodkov.

## Nemški državni zbor.

V nemškem državnem zboru se je začela razprava o kancelarjevem govoru.

V imenu centruma je govoril poslanec Spahn. Nismo hoteli osvajalne vojske, toda sedaj moramo popraviti svoje meje. Naši nasprotniki ne smejo ostati nedotaknjeni glede njihove politične in vojaške moči.

Socialdemokrat Ebert: Pripravljeni in voljni smo skleniti mir, toda dokler nas hočejo sovražniki ugonobiti, bomo stali na braniku za domovino. Ker se gre pri boju P-čolnov za odpor, bomo glasovali za tozadevno odsekovo resolucijo.

Skupina Haase-Liebknecht je izjavila, da naj tudi za podmorski boj veljajo določila mednarodnega prava in da se naj ne torpedirajo brez opomina nasprotne ter nevtralne trgovske in potniške ladje. Državni kancelar naj začne z mirovnimi pogajanji.

Govorniku naprednjaku poslancu Peyerju bi se zdelo nepojmljivo, ako bi nemško vojaško in gospodarsko razmerje do Avstrije po vojski ostalo isto kot dosedaj.

V imenu narodnih liberalcev je Streseman govoril: Pokrajine ob Izhodnem morju so nemško-baltiške dežele. V Belgiji morajo imeti Nemci vojaško, politično in gospodarsko nadvlado. Srednja Evropa se mora ustvariti. Mi stremimo po večji Nemčiji, po nemškem cesarstvu, ukoreninjenem v nemški zgodovini, usidrani v samostojnih in prostih zveznih državah.

Za konservativce je izjavil grof Westarp, da mora Nemčija v bodoče imeti politično in gospodarsko skupnost z Avstrijo.

Socialdemokrat Haase zahteva zopetno obnovitev belgijske državne samostojnosti. Govori proti načrtu, da bi se Poljska zopet delila.

## Cesar Viljem čestita kancelarju.

Nemški cesar Viljem je odposlal prav prisrčno brzojavno čestitko nemškemu kancelarju Bethmann-Hollwegu za njegove krepke besede, s katerimi je v nemškem državnem zboru vnovič označil stališče Nemčije v preteklosti in v bodočnosti.

## Poljaki se zahvaljujejo.

Na dne 29. aprila t. l. nameravajo sklicati v Krakovo vse poljske državno- in deželnozborske poslance, poljske plemenitaše in zaupne može kraljevine Poljske. Na zborovanju bodo sklenili izjavo, v kateri bodo izrazili svoje veliko zadovoljstvo nad govorom, katerega je imel nemški državni kancelar Bethmann-Hollweg v nemškem državnem zboru.

## Iz Male Azije v Besarabijo

Rusi spravljajo čete, katere so nameravali uporabiti za velika vojna podjetja proti Turkom v Mali Aziji, zopet nazaj čez Črno morje v Besarabijo. — Čete se izkrcavajo v Odesi, Sebastopolu in Nikolajevu. Tako se dne 6. aprila poroča iz Bukarešte.

## Ranjeni, padli in ujeti.

**Pešpolk štev. 87:**

Padli častniki:

Rogučki Jožef, praporščak.

Ranjeni častniki:

Kondrovski Karol, praporščak.

Ujeti častniki:

Butzke Albert, poročnik (Penza, Rusija);

Haller Ivan, poročnik (Penza, Rusija); Hofimann Friderik, nadporočnik (Penza, Rusija); Horatschek Ernest, kadet (Penza, Rusija);

Müller Julijan, kadet (Penza, Rusija);

Strugata Ljudovik, praporščak (Novo-Užensk, Rusija); Scholz Jožef, praporščak (Penza, Rusija); Seifert Jožef, praporščak (Penza, Rusija);

Ulrich Anton, nadporočnik (Rjäzan, Rusija);

Wieser Ivan, nadporočnik (Zemljansk, Rusija);

Zöbl Rafael, stotnik (Monreale, Palermo, Sic., Italija).

Padlo moštvo:

Gaber Anton, poddesetnik, Škofjavas, Celje;

Kolarič Maksimilijan, pešec, Vurberg, Ptuj (umrl dne 19. marca 1915 v Nikolajevsku, Rusija); J. Kleininger, pešec; Kos Jožef, pešec, Brežice;

Lipovšek Jožef, pešec, Celje;

Pirc Franc, pešec, Škofjavas, Celje; Postuvan Leopold, pešec, Ljutomer;

Semlič Franc, pešec, Ljutomer.

Ujeto moštvo:

Adamič Janez, rezervni pešec, Ljutomer (Nikolsk, Rusija); Artnak Jožef, pešec, Brežice (Jelabuga, Rusija); Autle Jožef, desetnik, Sv. Jurij, Celje, (Petropavlovsk, Rusija);

Babuder Friderik, nadomestni rezervist (Rusija); Baluh Peter, pešec, Celje (Krasnojarsk, Rusija); Baudi Anton, pešec; Bratkovič Franc, nadomestni rezervist, Ljutomer (Ufa, Rusija); Breznik Franc, nadomestni rezervist, okolica Ptuj (Rusija); Brežnik Franc, pešec, Mozirje, (Saratov, Rusija);

Časl Anton, pešec, Celje (Levedjan, Rusija); Čater Karol, pešec, Škofjavas, Celje (Skobelev, Rusija); Cerovšek Janez, pešec, Šmarje, Celje (Charkov, Rusija); Colja Jožef, pešec (Bogorodskoje, Rusija); Čremšek Anton, stotnijski trobentač, Ptuj (Rusija); Črešner Alojzij, pešec, Konjice (Rusija); Cvahte Alojzij, nadomestni rezervist, Konjice (Jelabuga, Rusija); Cvetko Alojzij, pešec, okolica Ptuj (Nikolajev, Rusija);

Dobnik Franc, pešec, Šoštanj (Moskva, Rusija); Dobrajc Alojzij, pešec, Celje (Orel, Rusija); Dolenc Anton, poddesetnik, celjska okolica (Moskva v Rusiji);

Erjavec Jožef, pešec (Rusija);

Fošnarič Martin, pešec, Ptuj (Palermo, Sicilija, Italija);

Gavez Janez, pešec, Turški vrh (Jelabuga v Rusiji); Gerčar Franc, pešec, Trbovlje (Čardoj, Rusija); Germek Mihael, pešec, Šmarje (Obojan, Rusija); Gojkovič Janez, pešec, Cirkovce, Maribor (Montreale, Palermo, Italija); Golob Franc II, pešec, Ljubno (Jelabuga, Rusija); Golob Martin, pešec, Ptuj, (Montreale, Italija); Gomilšek Franc, pešec, celjska okolica (Lukujanov, Rusija); Gomzi Alojzij, poddesetnik, Ljutomer (Monforte, Palermo); Goričan Franc, poddesetnik, celjska okolica (Nikolsk-Usurijsk, Rusija); Gosak Martin, četovodja, Sv. Anton na Pohorju (Rusija); Gregl Janez, pešec, Brežice (Jelabuga, Rusija); Gregorič Alojzij, pešec, Sv. Anton na Pohorju (Akmolinsk, Rusija); Grobelnik Anton, nadomestni rezervist, Mislinja (Volsk, Rusija); Grubelnik Ljud., pešec, Slovenjgradec (Pizzighetone, Italija);

Hebar Janez, pešec, Ptuj; Hvalenc Jožef, desetnik, Ljutomer (Jelabuga, Rusija); Huis Karl, rezervni trobentač, Ljutomer (Nikolsk, Rusija);

Imenšek Gregor, pešec, Sv. Peter, Celje (Rusija); Irgel Franc, pešec, Slovenjgradec (Jaransk, Vjatka, Rusija);

Jaklič Rudolf, pešec, Trbovlje (Jelabuga, Rusija); Jakob Jožef, pešec, Slovenjgradec (Tjumen v Rusiji); Janžek Jakob, pešec, okolica Ptuj (Simbirsk v Rusiji); Janžek Janez, pešec, Slatina okolica (Rusija, Skobelev); Janžekovič Alojzij, pešec, Ptuj (Melenki, Rusija); Jeza Jožef, pešec, Ptuj (Montreale v Italiji); Jurgec Matija, nadomestni rezervist, okolica Ptuj (Moskva, Rusija);

Kacjan Alojzij, pešec, Ptuj (Moskva, Rusija); Kamenšek Jakob, nadomestni rezervist, Konjice (Rusija); Kampuš Janez, pešec, Sladkagora (Jelabuga v Rusiji); Kandrič Anton, pešec, Velika Nedelja (Moskva, Rusija); Katz Henrik, pešec, Slovenjgradec (Italija, Terdsini, Palermo); Kenda Franc, pešec (Jelabuga, Rusija); Kmet Maks, pešec, Trbovlje (Simbirsk, Rusija); Knabl Jožef, desetnik; Knez Martin, pešec, Brežice (Maddaloni, Italija); Kocivnik Rihard, pešec, Remšnik (Balahna, Rusija); Kokol Anton, pešec, Ptuj (Montreale, Palermo, Italija); Kolar Alojz, pešec, Središče (Jelabuga, Rusija); Kolar Ant., pešec, Konjice (Montreale, Italija); Kolar Štefan, poddesetnik, celjska okolica (Jelabuga, Rusija); Kolar Viktor, četovodja, Sv. Jurij, Celje (Perovsk Syr-Darja, Rusija); Kolenc Avguštin, častniški sluga, Konjice (Kujas, Ivanov, Rusija); Kolenc Matija, pešec, Polzela, Celje (Maddaloni, Italija); Koležnik Janez, pešec, Remšnik (Jelabuga, Rusija); Koprivšek Fr., pešec, Velenje, (ranjen v bolnišnici v St. Michele al Tagliamento); Koroša Andrej, pešec, Ljutomer (Rusija); Korošec Jakob, pešec, Dramlje, Celje (Obojan, Kursk, Rusija); Kosi Franc, pešec, Šardinje (Montreale, Palermo, Italija); Kosi Jakob, črnovojniški pešec, Šardinje (Montreale, Palermo, Italija); Kosmač Peter, pešec; Kotar Anton, pešec; Kovač Janez I, rezervni poddesetnik, Sv. Pavel, Celje (Obojan, Rusija); Kovačič Alojzij, pešec, Brežice (Obojan, Kursk, Rusija); Kovačič Franc, črnovojniški pešec, Ptuj (Lebedjan, Tambow, Rusija); Kovič Rudolf, pešec; Koželj Anton, črnovojniški pešec, Celje (Montreale, Palermo, Italija); Koželj Janez, pešec; Kozole Franc, pešec, Brežice (Rusija); Kračun Friderik, rez. pešec, Konjice (Jelabuga, Rusija); Krajnc Janez, črnovoj. pešec, Ptuj (Montreale, Italija); Kralič Anton, pešec (Rusija); Kralj Alojzij, pešec (Rusija); Kramar Anton, pešec (Montreale, Italija); Kremžar Alojzij, pešec; Kristan Karol, črnovojniški pešec, Vuhred (ranjen, ospedale militare Latisana, Italija); Kristovič Janez, črnovojniški pešec, Ptuj (Terrasini, Palermo, Italija); Krivec Avgust, pešec; Križnik Janez, poddesetnik, Pilštanj (Jelabuga, Rusija); Krumpačnik Gregor, pešec, Ljubno (Skobelev, Ferghana, Rus.); Kumer Lovro, pešec, Šardinje, (ranjen, St. Michele ali Tagliamento, Italija); Kumpuš Andrej, nadomestni rezervist, Brezno (Rjezan, Rusija); Kužner Jožef, nadomestni rezervist, okolica Ptuj (Jelabuga, Vjatka, Rusija);

Ladinek Jožef, nadomestni rezervist, Sv. Primož na Pohorju (Uršum, Vjatka, Rusija); Lamut K., črnovojniški pešec, Tolstivrh (ranjen, ospedale militare. Latisana, Italija); Lavrenčič Janez, pešec; Leben Mihael, pešec, Sv. Krištof. Celje (Skobelev, Ferghana, Rusija); Lavrič Franc, poddesetnik; Lešnik Henrik, črnovojniški pešec, Ptuj (Montreale, Palermo, Italija);

Malis Rupert, pešec, Sv. Krištof, Celje (Rusija); Mančič Adolf, črnovojniški pešec, Ptuj (Montreale, Palermo, Italija); Mandelj Albin, četovodja; M. Mar, črnovojniški pešec, Ptuj (Montreale, Palermo, Italija); Marzek Jakob, rezervist, celjska okolica, (Jaransk, Vjatka, Rusija); Matjašič Janez, titularni narednik, okolica Ptuj (Katta Kurgan, Samarkand v Rusiji); Matko Martin, črnovojniški pešec, Mozirje, (ranjen, ospedale militare, Latisana, Italija); Medved Rudolf, črnovojniški pešec, Šoštanj (Montreale, Palermo, Italija); Melanšek Janez, pešec, Šoštanj (Rusija, Moskva); Mestinšek Matevž, nadomestni rezervist, celjska okolica (Skobelev, Rusija); Mihelič Mirko, poddesetnik, Sv. Jurij ob Ščavnici (Rosolino Pilo, Palermo, Italija); Misija Franc, pešec, Ljutomer, (Pizzighettone, Italija); Mlinarič Mihael, nadomestni rezervist, Ljutomer (Rusija); Mlinarič Valentin, nadomestni rezervist, Sv. Peter na Medvedovem selu, (Nikolajevsk, Samara, Rusija); Močovnik Anton, nadomestni rezervist, Konjice (Jelabuga, Rusija); Mohorko Franc, črnovojniški pešec, Ptuj (Montreale, Palermo, Italija); Munda Alojzij, črnovojniški pešec, Ptuj (Montreale, Palermo, Italija); Muršec Pavel, nadomestni rezervist, ptujska okolica (Čistopol, Kazan. Rusija);

Nedok Franc, nadomestni rezervist, Gornja Radgona (Atčinsk, Jenisejsk, Rusija); Nepulan Franc, pešec, Bizeljsko, Brežice (Jelabuga, Rusija); Notarangelo Kvidon, pešec; Novak Janez, pešec, Celje, (Latisana, Italija); Nacinovič Marij, pešec;

Otorepec Martin, nadomestni rezervist, Celje, Sv. Peter (Rusija);

Pal Janez, črnovojniški pešec, Breg pri Ptuju, (Maddaloni, Italija); Parfant Ignacij, pešec, Sv. Jurij ob Taboru (Alatir, Simbirsk, Rusija); Pavlija Janez, rezervni desetnik, Brežice (Jelabuga, Rusija); Pelc Franc, poddesetnik, Ljutomer (Černyi Jar, Astrahan, Rusija); Perin Peter, nadomestni rezervist, (Tula, Rusija); Petančič Jožef, rezervni desetnik, iz Brežic (Jelabuga, Rusija); Petek Ignacij, nadomestni pešec (Pizzighettone, Italija); Petek Štefan, pešec iz Ptuja (Castello Brescia, Italija); Peteros Andrej, nadomestni rezervist (Rusija); Petrinčič Anton, pešec, (Rusija); Pfeifer Franc, titularni četovodja, celjska okolica (Nikolsk-Usurijskij, Rusija); Pilko Franc I, pešec, Šmarje (Rusija); Pinterič Anton, črnovojniški pešec, Bizeljsko (Montreale, Palermo, Italija); Pisk Karol, pešec, Trbovlje (Jelabuga, Rusija); Planinc Franc, pešec, Brežice (Jelabuga, Rusija); Plankar Janez, pešec, Brežice (Tula, Rusija); Plaznik Janez, nadomestni rezervist, Trbovlje (Simbirsk, Rusija); Pongračič Jurij, pešec, Ptuj (Rusija); Potočnik Ljudovik, pešec, Slovenjgradec (Rusija); Poznič Jožef, črnovojniški pešec, Celje, (Latisana, Italija); Prelog Franc, pešec, Ljutomer (Rusija); Pušenjak Alojzij, poddesetnik, Ljutomer (Montreale, Palermo, Italija); Putnik Mihael, rezervni pešec, Konjice (Jelabuga v Rusiji);

Radej Franc, nadomestni rezervist, Brežice (v Rusiji); Rebernak Franc, rezervni pešec, celjska okolica (Jelabuga, Rusija); Resch Rudolf, poddesetnik, ptujska okolica (Pizighettone, Italija); Richter Fran, nadomestni rezervist, Brežice (Kursk, Rusija); Rižat Dominik, nadomestni rezervist (Moskva, Rusija); Robinek Engelbert, pešec (Rusija); Rojko Vinko, nadomestni rezervist, ptujska okolica (Jelabuga, Rusija); Rozman Pankracij, nadomestni rezervist, okolica Celje (Moskva, Rusija); Rudolf Janez, nadomestni pešec, Ljutomer, (Rusija);

Sagadin Anton, nadomestni rezervist, Slovenjavas (Pizzighettone, Italija); Sajšek Vinko, črnovojniški pešec, Ptuj (Rusija); Samec Izidor, pešec (Pizzighettone, Italija); Samobor Franc, pešec, okolica Šoštanj (Rusija); Sekoranja Anton, rezervni pešec, Bizeljsko (Vas Ivanovo-Nižni-Novgorod, Rusija); Serdinšek Matija, črnovojniški pešec, Ptuj (Počinki, Nižni-Novgorod, Rusija); Simonič Janez, pešec, Brežice (Rusija); Siter Franc, pešec, Konjice (Jelabuga, Rusija); Sivera Franc, rezervni četovodja (Rusija); Škof Franc, nadomestni rezervist (Rusija); Skok Jurij, nadomestni rezervist, Konjice (Lugansk, Jekaterinoslav, Rusija); Slekovec Mihael, poddesetnik, iz Ljutomera (Jaransk, Vjatka, Rusija); Smolar Franc, desetnik, Slovenjgradec (Jelabuga, Rusija); Smole Franc, črnovojniški pešec, Rogatec (ospedale militare, Latisana, Italija); Šoper Jožef, rezervni pešec, Sv. Krištof, Celje (Rusija); Sotlar Jožef, pešec (Rusija); Špajzer Janez, poddesetnik, Marija Reka, Celje (Rusija); Sprogar Karol, nadomestni rezervist iz Konjic (Jelabuga, Rusija); Stacher Anton, častniški sluga, Muta (Kata Kurgan, Samarkand, Rusija);

(Dalje prih.)


# Pozor kmetovalci!

Ne zamudite takojšnji nakup zanesljivih in kaljivih semen na primer: domača detelja, nemška detelja (lucerna), pesa rumena in rudeča, trava, sploh vsa semena, kakor tudi vrtna in cvetlična od znane tvrdke Mauthner, ki se dobijo pri domači tvrdke

## Ivan Ravnikar, Celje.


U VII 1656/15/8

**V imenu Njegovega veličanstva cesarja!**

Obtoženec Jakob Valentan je kriv, da je 4. novembra 1915 v Leitersbergu zahteval od Jožefa Trstenjaka, izrabljaje izredne razmere po zvezne z vojnim stanjem, za bika, te kega 590 kg. kupnino po 2 K 40 v za kg žive teže in mu je bika za to ceno prodal, torej zahteval za neobhodno potrebne reči očitno čezrazmerne cene; s tem je zakrivil prestopek kaznjenja po § 14 ces. naredbe z dne 7 avg 1915 št. 228 d. z. in se kaznuje po tem delu z uporabo § 261 k. z. na globo 400 (štiristo kron) kron v slučaju neizirljivosti na 30 dni zapora ter po § 389 k. p. r. na povračilo stroškov kazenskega postopanja. Nadalje se odredi v smisl § 19 te ces naredbe, da se objavi obsodba brez razlogov po 1 krat v listih „Marburger Zeitung“, „Štajerc“, „Slovenski Gospodar“ in „Straža“ na stroške obtoženca in da se razsodba javno nabije v občinah Dragučeva in Leitersbergu.

C. kr. okrajna sodnija Maribor, oddel. VII, dne 2. januarja 1916. Dr. O[illegible] m. p. 23[illegible]


# Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

## Koroška cesta št. 5,

### priporoča sledeče molitvenike:

B. Bartol: Hoja za Marijo Devico, K 1.60.
B. Bartol: Nevesta Kristusova, zl. obr. K 3.40, rud. obr. K 2.50.
F. S. Bezjak: Marija žalostna mati 1887, K 1.50, zl. obr. K 2.—.
Bleiweis: Hči brezmadežne. Nauki za dekleta. Rud. obr. K 2.50.
Bleiweis: Tolažba dušam v vicah. rud. obr. K 1.20, zl. obreza K 2.—.
Jože Čede: Sveto opravilo 1913, K 1.20, zl. obr. K 1.50, do K 3.60.
Jože Čede: Malo sv. opravilo. Molitve za mladino. Rud. obr. 70 v; zl. obr. K 1.—.
Čigon Karol:
Angel varih, zl. obr. 60 vin.
Nebesa, naš dom. Razne vezave od K 1.50 do K 2.70.
Rajski glasovi. Razne vez. od K 1.40 do K 2.50.
Skrbi za dušo. Razne vez. od K 1.40 do K 2.50.
Godec Janez:
Kraljica vseh svetnikov in pomočnica kristjanov. Razne vez. od K 1.40 do K 2.50.
Češčena Marija. Razne vez. od K 1.20 do K 2.50.
Kvišku srca, molitvenik za otroke. Razne vezave od K 1.— do K 1.80.
Alfonz Ligvorij-Furlan: Prava nevesta Kristusova. Dve knjigi skupaj vezani K 3.—.
L. Herg: Venec pobožnih molitev in svetih pesmi za očitno in domačo službo božjo bogoljubnih kristjanov. 8. izdaja, rud. obr. K 3.—, zlata obr. K 3.50, K 4.— in K 4.20.
L. Herg: Venec sv. pesmi za domačo službo božjo (za-se vezane samo pesmi) K 2.—.
A. Kalan: T. Kempčana: Hodi za Kristusom. K 2.—.
Dr. A. Karlin: Priprava na smrt K 2.20.
Kerčon: Rafael, ali nauki in molitve za odraslo mladino 1895. Rud. obr. K 1.—, zlato obr. K 1.60.
Fr. Kosar: Nebeška hrana I. in II. del, po K 2.20.
Lintelo, Mladini! Pogosto in vsakdanje sv. obhajilo. 30 vin. 20 iztisov ali več po 25 vin.
J. Pagani: Presv. Rešnje Telo. Zlata obreza K 2.20.
Dr. J. Pajek: Sv. Jožef. K 2.—.
J. Pavlič: Gospod, teci mi pomagat! K 2.—.
Podgorc: Sv. Spoved. K 2.—.
Pristov: Vir življenja in svetosti. Zlata obreza K 2.40.
Jožef Rozman: Družbine ali dekliške bukvice. Z rudečo obrezo K 3.—, z zlato obrezo K 3.50, K 4.—, in K 4.20.
Rozman: Krščanski vojak. Pouk slovenskim mladeničem, ki so vpoklicani v vojaško službo. Broš. 80 vin.
Seigerschmied: Sv. Družina. K 2.—.
A. M. Slomšek: Življenja srečen pot. Nauki, vzgledi in molitve za mladeniče 1893. K 2.20.
Dr. J. Somrek: Prijatelj otroški ali darilo pobožnim šolarjem. Zlata obreza s sekiricami 50 vin., zel. obreza s sekiricami 40 vin., brez sekiric 36 vin.
Walser: Večna molitev pred Jezusom v zakramentu ljubezni. Veliki tisk. Rudeča obreza K 3.—, zlata obreza K 3.40.
Dr. J. Walter: Sv. rožni venec. K 2.—.
J. Zupančič: Dušna pomoč za bolnike. Molitve za umirajoče kristjane 1887. K 2.60.
Slava Gospodu (velike črke). K 2.80.
Družbenik Marijin. Molitvenik za Marijine družbe. Rudeča obreza K 1.50, zlata obreza K 2.30, šagrin K 2.80.
Družba vednega češčenja v lavantinski škofiji. Dve molitveni uri pred sv. Rešnjim Telesom. Broš. 20 vin., vez. 30 vin.
Duhovni vrtec ali molitvenik za katoliško mladež s podukom za sv. birmo 1893. 80 vin.
Duhovno veselje, molitvenik za mladino. Razne vezave od K 1.40 do K 2.50.
Vrhovc S. I.: Migljaji na razpotju življenja. Rudeča obreza 90 vin., zlata obreza K 1.10.
Božja pot na sv. gore. Popolen molitvenik. Zl. obr. 80 vin.
Lepo življenje in srečna smrt. Rudeča obreza K 1.40, zlata obreza K 1.80.
Gospod, usliši mojo molitev. Razne vezave od K 1.40 do K 2.50.
Lepote najčistejšega Srca Marijinega. Komad 8 vin., 100 komadov K 7.—.
Marija, kraljica src. Nauk o pravi pobožnosti do Matere božje. Rudeča obreza K 1.60, zlata obreza K 2.40.
Obljube presv. Srca Jezusovega. Komad 10 vin., 100 komadov K 9.—.
Sveta ura ali kažipot v nebeško domovino. Razne vezave od K 1.40 do K 2.50.
Šegula: Na Kalvarijo, obsega 30 križevih potov in razne pobožnosti v čast trpljenju Kristusovemu. Cene K 2.50, K 3.20 in K 3.50. Po pošti 20 vin. več.
Zemljič: Marijino življenje. Broš. K 1.50, vez. K 2.—.
Tolažba nebeška. Velike črke, zlata obreza K 1.50.
Dušni vodnik v srečno večnost. Velike črke. Rud. obr. K 3.—.
Molite bratje! Velike črke. Rudeča obreza K 1.20, zlata obreza K 1.80.
Popotni tovariš za tretji red. Rudeča obreza K 1.80.
Pot v nebesa za tretji red. Rudeča obreza K 1.80, zlata K 2.40.
Furlan: Trinajst torkov v čast sv. Antonu Pad. Rudeča obreza K 1.20.
Scheyring: Sv. Anton Padovanski. Rudeča obreza K 1.20, zlata obreza K 2.40.
Pot k Bogu. Rudeča obreza K 1.20, zlata obreza K 1.60.
Baraga: Dušna paša. Rudeča obreza K 1.40.
Ključ nebeških vrat. Velike črk. Rudeča obreza 90 vin.
Getzemani in Golgota. Rudeča obreza K 2.60, zlata obr. K 3.60.

Denar se najboljše pošlje naprej. Za poštnino je treba dodati za vsako knjigo 10 vin.!

# SIROLIN "Roche"

**Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, po influenci.**

***Kdo naj jemlje Sirolin?***

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zaceliti.
2. Osebe s kroničnim katarom bronhijev, ki s Sirolinom ozdravé.
3. Vedušljivi, katerim Sirolin znatno olehča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vzpehom na splošni počutek.

Priporočam č. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovstnih sveč. Voščene sveče prodajam kilogram po 5 K, mili-sveče pa zavojček po 2 K 40 v. Vosek kupujem kilogram po 2 K 40 v.

**Duchek Franjo, svečar,**

**Maribor, Viktringhofova cesta.**

Od vojaške oblasti im novani komisar za nakupovanje sena in slame kupim vsako množino sena in slame

**Anton Birkmajer,**

**Maribor, Melje štev. 29.**

**Knjigarna, umetnine in muzikalije.**

**Goričar & Leskovšek**

**Celje**

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem **velikansko izbero dopisnic** po raznih cenah.

**Za gostilničarje:** Papirnate servijete vsled novih predpisov namestnije v Gradcu po zelo nizkih cenah.

**Ure! Ure!**

**V veliki izbiri in po nizkih cenah.**

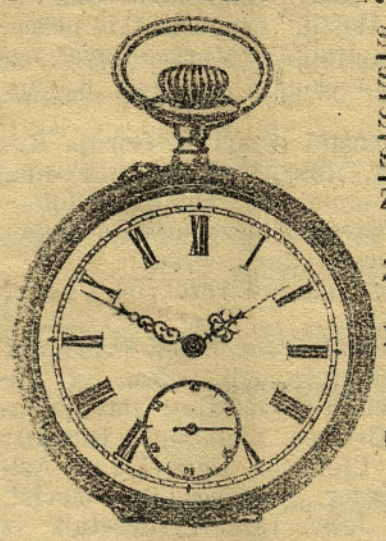

| | |
|---|---|
| Srebrne ure za fante od | 7 K |
| Srebrne ure damske od | 8 K |
| Srebrne verižice od | K 2·40 |
| Sreb. verižice damske | K 3·60 |
| Zlate damske ure od | 26 K |

Za vsako uro se jamči!

Precizijske ure, Schafhausen, Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla

**Franjo Bureš Maribor**

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

**URE**

Točna postrežba

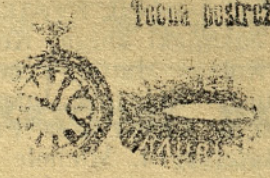

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih reči po vsaki ceni.

Tudi na obroke. - Ilustr. cenik zastonj. - Gramofoni 20—200 K.

| | | |
|---|---|---|
| Niklasta remont.-ura | K | 5·50 |
| Pristna srebrna ura | K | 7·— |
| Original omega ura | K | 34·— |
| Kubinjska ura | K | 10·— |
| Budilka niklasta | K | 3·— |
| Poročni prstani | K | 2·— |
| Srebrne verižice | K | 3·— |

Veletrgovina jamstvo.

**Nasl. Dietinger**

**Theod. Fehrenbach**

urar in očalar

MARIBOR, Gosposka ul. 25

Kupujem zlatnino in srebro.

Dekle, močna in zdrava, katera ima tudi v selje do žuhe, se sprejme za „Ruško kočo" tvrdj. Naslov „Roška koča" 117 Rušo. 287

**Dečka**

šole odraslega, iz poštene hiše, sprejme za domačo dela kmet Simon Dirško v Kamnici h. št. 105 pri Mariboru.

Trgovski učenec, s dobrimi šolskimi spričevali iz poštene hiše, ki mora obiskovati trgovsko šolo, se sprejme v trgovino A. Pinter, Slov. Bistrica.

Dva dijaka ali dva gospodična se vzameje na stanovanje in hrano Maribor, Badgasse 11, levo 7.

**August Günther**

svečar v Slovenjemgradcu kupi **vsako množino**

**čebelnega voska in voščin**

po najvišji ceni.

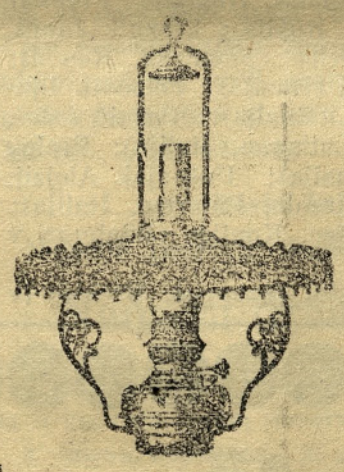

Edina štajerska steklarska narodna trgovina

Na debelo! Na drobno!

**FRANC STRUPI ::: CELJE**

**Graška cesta**

**priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe. — Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in stavbah.**

**Najsolidnejša in točna postrežba.**

# Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptuju

**registrovana zadruga z neomejeno zavezo.**

**Uradne ure**

so vsako sredo, vsak petek in vsak sejmski dan od 8. do 12. ure in vsako nedeljo od 8. do pol 10. ure dopoldne. Vplačuje in izplačuje se redno samo ob uradnih dnevih. Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dop.

**Uradni prostori**

se nahajajo v minoritskem samostanu v Ptuju.

**Hranilne vloge**

obrestuje po 4½%, od 1. in 16. v mesecu po vložitvi in do 15. in zadnjega pred dvigom. Nevzdignjene obresti se koncem junija in decembra vsakega leta pripišejo glavnici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali sitnob.

Na razpolago so strankam brezplačno poštno-hranilne položnice št. 118.060 in domači nabiralniki.

**Posojila**

se dajejo na vknjižbo po 5%, na vknjižbe in prevzetve po 5½%, na menice po 6%, na zastave vrednostnih listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji.

Prevzamejo se dolgovi pri drugih zavodih in zastaranje, prošnje na sodnijo za vknjižbo in izbris vknjižbe dela posojilnica brezplačne, stranka plača samo kolke.

# Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

**registrovana zadruga z neom. zavezo**

**Obrestuje hranilne vloge po**

**4½%**

od dneva vloge do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica **sama.**

**Daje posojila**

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastave vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbe dela posojilnica brezplačne, stranka plača le koleke.

**Uradne ure**

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

Posojilnica daje tudi denarne hranilnike.

**v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu") v Celju. Graška cesta 9, I. nadstr.**


Izdajatelj in založnik: Konsorcij „Straža." Odgovorni urednik: Vekoslav Štupan. Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.